

SOLI DEO GLORIA

Solas

číslo 37

zima 2017

solus Christus
jedine Kristus

Lebo je jeden Boh, jeden aj prostredník Boha a ľudí, človek Kristus Ježiš

**lebo v ňom je stvorené všetko,
všetko, čo je v nebesiach i čo je na zemi ...**

Kolosenským 1:16

Chválime Ťa, Bože náš

Chválime Ťa, Bože náš,
vdľačne, vrúcne, z celej sily,
že ty, veľký, k nám sa znáš,
hoc sme hnev tvoj zaslúžili.

Od vekov si na veky, svätý Bože veľiký.

Celá zem i nebesia,
svety pred tebou sa koria,
k tebe tvorstvo vinie sa,
velebia Ťa púšte moria.

Tvoja múdrosť bezodná vesmír drží dovedna.

Nebešťanov zástupy
slávia Ťa i verné zbory,
že si z vín ich vykúpil,
hrdinov z nich viery stvoril.

Celá cirkev chválou znie za prijaté spasenie.

Do konca Ťa budeme
oslavovať, Otče milý.
Ku tebe kým prídeme,
daj, by sme Ťa nezradili!

Baránkov kým začne hod, v milosti nás svojej vod'!

Spevník *Duchovné piesne*, Nitra 1987, pieseň č. 21.
Publikované s láskavým súhlasom zostavovateľa spevníka.

Obsah

Päť sola	2	Vzkriesenie mŕtvych – úvod.....	34
Solus Christus	4	Stavba na pevných základoch.....	36
Ježiš je Boh aj človek	21	Duchovná ríša je reálna.....	39

Päť sola, päť princípov protestantskej reformácie

Proces protestantskej reformácie bol naštartovaný 31. októbra 1517 nemeckým augustiánskym mníchom Martinom Lutherom, ktorý na dvere chrámu v univerzitnom meste Wittenberg pribil svojich 95 téz^A. Luther zverejnením svojich téz vyzval na debatu o učení katolíckej cirkvi a jej praktikách – a týmto aktom ju súčasne aj otvoril. Protestantská reformácia sa stala oživujúcim plameňom Svätého Ducha na očistu cirkvi a volaním po návrate k pravdám evanjelia. To viedlo k odmietnutiu ľudskej náboženskej tradície považovanej za rovnocennú s Božím slovom, k navráteniu Boha späť do stredu ľudského života, myslenia a všetkého diania, k dôrazu na neschopnosť ľudstva spasit' sa a na potrebu samého Boha ako Vykupiteľa z našich hriechov jedine jeho milosťou a napokon k vyvýšeniu slávy, majestátu, výnimočnosti a dostatočnosti Pána Ježiša Krista, ktorý jediný zabezpečuje plné a dokonalé spasenie.

Bol to prelom v smerovaní cirkvi 16. storočia. Bola to snaha o jej obnovu návratom k apoštolskému obdobiu ako v učení, tak aj v praxi. Trvalé dedičstvo protestantskej reformácie je uchované v piatich reformačných *sola*, v piatich latinských výrazoch, ktoré prišli do cirkvi prostredníctvom reformátorov v počiatkoch a počas reformácie. Vidíme ich ako Boží zásah do histórie cirkvi a ako jeho dar a prostriedok reformátorom na prinavrátenie cirkvi k autorite apoštolov a prorokov jej ranej éry v dobe

1. storočia. Sú to vyhlásenia, ktoré majú v latinčine znenie:

1. *Sola scriptura* (jedine Písmo),
2. *Sola fide* (jedine viera),
3. *Sola gratia* (jedine milosť),
4. *Solus Christus* (jedine Kristus)
5. *Soli Deo glória* (jedine Bohu patrí sláva).

Rôzne literárne zdroje ich uvádzajú v rôznom poradí. Všetky sú však rovnako dôležité, a preto na poradí nezáleží. Okrem toho, že sú všetky rovnako dôležité, vyznačujú sa ešte aj tým, že majú jedno spoločné, a tým je slovo *sola* – a to je to slovo, o ktoré sa v reformácii viedol boj.

Latinské *sola* (z adjekt. *solus, sola, solum*) sa do slovenčiny prekladá nasledovnými slovami^B: *jedine, len, iba, samotná/samotnou, jediná/jedinou, samojediný, samotný/samotnému (soli)*, ktoré sú v týchto výrazoch synonymami. Tak môžeme napríklad *sola fide* do slovenčiny preložiť ako *jedine viera, jedine vierou, jedine z viery, iba vierou* alebo aj (*iba*) *samotnou vierou*. Všetky tieto uvedené preklady majú rozdielnu zvukovú podobu, ale ich obsah a zmysel je vždy ten istý. Ktorý z nich sa použije, záleží na autorovi a kontexte.

Význam reformačných vyhlásení spočíva v tom, že všetky sú absolutistickými (výlučnými) tvrdeniami. Slová *jedine, len, iba, samotná/ý* nepripúšťajú inú možnosť ako tú, ktorá je vyjadrená podstatným menom stojacim za nimi. Napríklad *sola gratia* znamená, že spasenie je *iba z milosti/samotnou milosťou*

a z tohto niet výnimky. Teda spasenie je *iba* z milosti a nie je z ničoho iného, napr. nie je zo skutkov, ale ani z kombinácie skutkov a milosti. Podobne tak napr. *soli Deo gloria* znamená, že *jedine, iba, samotnému Bohu patrí sláva* a nikomu inému. Niet takej situácie a skutočnosti, žeby sláva patrila niekomu inému okrem samotnému Bohu.

Tvrdenia/vyhlásenia, z ktorých niet výnimky, sú veľmi závažné a dôležité a sú považované/brané za *princíp*. *Princíp* je univerzálne platné tvrdenie, z ktorého niet výnimky v celom nám známom bytí/existencii. To, čo sa považuje za princíp, z toho niet výnimky ako v materiálnom svete, tak ani vo svete duchovnom. *Reformačných päť sola* patrí medzi takéto princípy.^c

Súčasne sú aj indikátormi správneho pochopenia Písma a jeho správneho výkladu. Žiadne učenie, žiaden výklad nesmie odporovať týmto piatim *sola*. Všetky *sola* sú sitom, v ktorom uviazne všetko, čo nie je v zhode s Písmom alebo mu priam odporuje. Sú britvou, ktorá

z učenia či výkladu odreže všetko, čo je nebiblické. Keď ich spolu so všeobecnými hermeneutickými zásadami výkladu Písma^d použijeme v učení a živote cirkevných zborov, určite nezablúdime od pravdy zjavenej Písmom.

Tak ako v počiatkoch reformácie, aj dnes päť reformačných *sola* smeruje ľudstvo k tomu, aby v strede prítomného, tak aj budúceho života každého človeka bol *iba* sám Boh. Stále ukazujú, že sme vo všetkom úplne závislí iba od Boha, ktorý nás stvoril na svoj obraz, od jeho zvrhovanej milosti a iniciatívy v našej záchrane a napĺňaní všetkých našich životných potrieb. Je užitočné si ich pripomínať a pamätať na ne ako na mimoriadne vzácne dedičstvo dané cirkvi.

Všetkým týmto piatim reformačným princípom sa chceme počnúť týmto číslom postupne venovať. Chceme si pripomenúť ich význam, odkaz a dôležitosť pre cirkev ako na počiatku protestantskej reformácie, tak aj v dnešných dňoch.

Redakcia časopisu Solás

Zdroje a poznámky

^a Pavel Hanes *Dejiny kresťanstva*, vydalo Združenie evanjelických cirkví v SR, Banská Bystrica 2016, A4, 429 strán, ISBN 80-88945-01-1.

^b Július Špaňár, *Latinsko-slovenský slovník*, Slovenské pedagogické nakladateľstvo, Bratislava 1969.

^c V literatúre, hlavne teologickej, sa na označenie týchto päť *sola* okrem pojmu princíp používajú aj výrazy: reformačné prehlásenia, doktrína, prehlásenie reformátorov, reformačné zásady a ich ekvivalenty. Žiadne z nich však nevystihuje podstatu, ktorá je v piatich reformačných *sola* obsiahnutá. Vystihuje ju *jedine slovo princíp*, lebo len týmto slovom sa označuje univerzálne platné tvrdenie, z ktorého niet výnimky v celom nám známom bytí. Je to univerzálne platné tvrdenie ako v materiálnom, tak aj v duchovnom svete. Takýmto princípom, univerzálne platnou pravdou, je všetkých päť *sola*. Vztahujú sa nielen na duchovnú, ale aj na materiálnu realitu, lebo všetko existujúce vstúpilo do bytia stvoriteľským aktom večného trojjediného Boha. Princíp svojím obsahom a rozsahom platnosti považujeme za širší pojem ako doktrína a iné pomenovanie týchto *sola*. Z uvedených dôvodov v tomto, ale aj v nasledujúcich článkoch venovaných reformačným *sola* používame pre ne označenie princípy.

^d Pozri napr. články autora Martina Leecha v časopise Solás: „Dôležitosť vykladania Písma“ (číslo 6, jar 2010), „Princípy porozumenia významu Božieho slova“ (číslo 7, leto 2010) a „Aplikácie princíпов“ (číslo 8, jeseň 2010) – ich plné znenie sa nachádza aj na web stránke <http://casopis.solas.sk/casopis>.

Solus Christus

Jedine Kristus

Ako sme už písali, dôležitosť reformácie a jej dedičstvo pre súčasnú cirkev spočíva v piatich reformačných *sola*: 1. *Sola scriptura* (jedine Písmo), 2. *Sola fide* (jedine viera), 3. *Sola gratia* (jedine milosť), 4. *Solus Christus* (jedine Kristus) a 5. *Soli Deo gloria* (jedine Bohu patrí sláva). Všetky princípy *sola* predstavujú kompletne inštrukcie pre uchopenie biblických právd. Všetkých päť *sola* tvorí jeden celok, ktorým reformátori deklarovali slávu iba jedinému pravému a zvrchovanému Bohu.

Aby sme nestratili pohľad na týchto päť princíпов^{A)} ako na jeden celok, hneď na začiatku zdôrazňujeme, že všetky sú vzájomne prepojené, spolu súvisia a dopĺňajú sa. Každý z nich má odlišnú úlohu v prinášaní slávy Bohu, ale jeden bez druhého nie sú úplné. Rovnako majme na pamäti, že pre zachovanie podstaty a pravdy evanjelia sú dnes rovnako dôležité, ako boli v počiatkoch reformácie¹⁾⁻³⁾.

Bez toho, aby sme ubrali na dôležitosti ostatných štyroch, je to princíp *solus Christus*, ktorý stojí v strede ostatných a spája ich do jedného celku. Preto úvahu nad piatimi princípmi reformácie začneme práve princípom *solus Christus*. Podčiarkujem, že cieľom článku nie je predložiť vyčerpávajúcu štúdiu tejto témy, ale ide v ňom predovšetkým o upriamenie pozornosti na dôležitosť tejto otázky aj pre cirkev týchto dní. Rovnaký cieľ budeme sledovať aj v nasledujúcich článkoch, v ktorých sa budeme venovať ostatným štyrom *sola*. Aj dnes musíme vyznávať *jedine Kristus* s tým istým presvedčením, zanietením, odhodlaním a istotou ako reformátori.

Solus Christus je v centre reformačných princíпов

Zvážme, prečo sa na tento princíp môžeme pozerat' ako na taký, ktorý je ústredný a zároveň zjednocujúci.

Všetko, čo vieme o osobe a diele Krista, vieme len z Božieho zjavenia v *Písme*. V ňom vidíme prepojenie medzi *solus Christus* a *sola scriptura*. Boh v *Písme* hovorí prostredníctvom ľudských autorov (Židom 1:1). Vo svojom Slove nielen podáva známosť, keď odkrýva seba i svoj plán, ale nás aj zachraňuje v *samotnom Kristovi*, k čomu prichádzame iba *samotnou vierou*. A iba z jeho *milosti* sme mocou Božou strážení *samotnou vierou* (1. Petrov 1:5). Zámer Božej milosti vrcholí v našom zmierení a prijatí v *Kristovi*. Konečným Božím cieľom v našom vykúpení je jeho *vlastná sláva* práve tak, ako sme premieňaní na bytosti, ktoré jeho slávu odrážajú. Vyžarovanie slávy Boha sa nachádza v osobe a diele nášho Pána Ježiša Krista. Slovo hovorené Bohom, viera daná Bohom, milosť preukázaná Bohom a sláva vlastnená a zaslúbená Bohom nedávajú zmysel oddelene od zaslúbeného Syna,

ktorý vzal na seba ľudské bytie (človečenstvo) cieľom nášho spasenia.

Reformátori umiestnili princíp *jedine Kristus* do stredu svojho učenia preto, lebo Písmo robí Krista ústredným ako v Božom diele stvorenia, tak aj v Božom večnom pláne a diele spasenia a vykúpenia: od stvorenia po nové stvorenie. Všetko, čo je stvorené, je stvorené v Kristovi, skrze (prostredníctvom) Krista a pre Krista a je v Kristovi udržiavané (Kolosenským 1:16-17). Kristus je naplnením všetkých zaslúbení o spáse a Spasiteľovi. On je semenom ženy zaslúbeným ľudstvu hneď po páde. On je semenom zaslúbeným Abrahámovi. On je syn Dávidov. On je Baránok, on je ten pomazaný Spasiteľ, Vykupiteľ, Pán z neba. On je základ, na ktorom stojí Nová zmluva, odpustenie hriechov, ospravedlnenie, posvätenie, poslušnosť Božieho ľudu aj oslávenie. On je hlavou tela, Cirkvi, a ženíchom svadby Baránkovej.

Písmo zjavuje celú históriu vykúpenia – od stvorenia a záhrady Eden až k novému stvoreniu, k novému (vykúpenému a oslávenému) ľudstvu, ktoré bude prebývať v novom Jeruzaleme. A toto jednoliate Božie slovo má jeden ústredný bod: *Boh vo svojej nekonečnej múdrosti a moci sa rozhodol uskutočniť všetky svoje zámary prostredníctvom Krista*. Preto je princíp *solus Christus* centrálny. Umiestnenie Krista do stredu stvorenia a všetkého diania nezmenšuje osobu a dielo ani Otca a ani Ducha. Písmo učí, že je to Otec, ktorý všetko robí prostredníctvom Syna, a že je to Duch, ktorý učí o Synovi a vydáva o ňom svedectvo a ktorý je aj tou účinnou mocou Božou v diele stvorenia a v diele spasenia.

Princípom *jedine Kristus* reformácia vyjadřila aj to, čo Kristus svedčil sám o sebe. Náš Pán vedel, že On je kľúčom zjavenia Božej slávy a spasenia svojho ľudu. Na ceste do Emaus Ježiš vysvetľoval svoju smrť a vzkriesenie z pozície toho Mesiáša, ktorý bol predpovedaný prorokmi a ktorý mal prísť vo svojom čase (Lukáš 24:26-27). Konfrontoval náboženských vodcov so sebou samým preto, že v ňom nehľadali večný život ako konečný cieľ a údel človeka (Ján 5:39-40). Bol si vedomý aj svojej úlohy sudcu a poslania, ktoré má vyplniť pri skonaní sveta (Ján 5:22-23).

Reformátori nasledovali Ježiša ako jeho učenci. Vyznávali, že *jedine Kristus* je osoba, okolo ktorej sa sústreďuje celá história ľudstva a všetko Božie dielo so svetom. Tým, že zdôrazňovali *jedine Kristus*, prijímali a potvrdzovali svedectvo apoštolov o osobe a diele Krista.

Úvodné verše Listu Židom podčiarkujú záverečné Božie sebazjavenie vo svojom Synovi do dnešných dní a jeho prioritu nad predchádzajúcim zjavením prostredníctvom starozákonných prorokov: „*Kým za dávna mnoho ráz a mnohým spôsobom hovorieval Boh otcom v prorokoch, za týchto posledných dní nám hovoril v Synovi, ktorého ustanovil za dediča všetkého, skrze ktorého učinil aj veky, ktorý súc odbleskom jeho slávy a obrazom jeho podstaty a nesúc všetko slovom svojej moci a učiniac si skrze samého seba očistenie od našich hriechov posadil sa po pravici Veličenstva na výsostiach*“ (Židom 1:1-3).

Pavol upriamuje pozornosť na výšenosť Krista nad všetkým stvorenstvom: „... *lebo v ňom je stvorené všetko, všetko, čo je v nebesiach i čo je na zemi,*

viditeľné i neviditeľné, buď tróny buď panstvá buď kniežatstvá buď vrchnosti, to všetko je stvorené skrze neho a cieľom neho, a on je predo všetkým, a všetko v ňom povstalo a stojí“ (Kolosenským 1:16-17). Povzbudzuje našu nádej v Krista vyhlásením, že Božím večným cieľom a plánom je „(v) plnosti časov dovedna zobrať všetko v Kristovi, to, čo je na nebesiach, i to, čo je na zemi“ (Efezským 1:9-10). Inými slovami, Ježiš stojí ako najdôležitejší „prvok“ v Božom diele nového stvorenia – diele, ktorým obnoví a dokonca aj prevýši to, čo bolo stratené v Edene. Boh urobil a robí všetko nové – vykúpenie a zmierenie nového stvorenia iba/jedine Kristom alebo iba/jedine prostredníctvom Krista.

Jedine Kristus je v strede všetkého biblického učenia a doktrín, pretože *iba Kristus* je uholným kameňom všetkých plánov a cieľov samého Boha (Efezským

2:20). Ak však nesprávne interpretujeme Písmo a nesprávne učíme, *kto* Kristus je a čo urobil vo svojom živote, čo dosiahol svojou smrťou a vzkriesením, potom tým utrpia všetky ostatné princípy, doktríny a učenia. Zlá interpretácia Krista spôsobuje v cirkvi zmätok a poškodzuje naše svedectvo o ňom, ktoré zvestujeme svetu. Ak však pravdivo, správne predstavujeme Krista v celej jeho výnimočnej identite, výnimočnosti a dostatočnosti jeho osoby, potom proklamujeme toho istého Krista ako reformátori, a to s tou istou čistotou, presvedčivosťou a nástojčivosťou ako oni. Preto *jedine Kristus*.

Jedine Kristus – to je viac než slogan; to je jadro všetkých *sola*, ktorými reformátori prinavrátili ľuďom Božiu milosť a deklarovali Božiu slávu. Prinavrátением sa k *solus Christus* reformátori vrátili radosť a pokoj do srdc veriacich v neho.

Vyhlásenie jedine Kristus včera a dnes

Jedine Kristus v dobe reformácie

Reformátori a rímska cirkev boli v zhode v tom, *kto* Kristus je. Všetci zhodne vyznávali identitu Krista ako vteleného Božieho Syna. Preto je namieste otázka, prečo sa reformátori postavili do opozície voči rímskej cirkvi, vyhlasujúc *jedine Kristus*? Reformácia nepotrebovala reformovať vieru a učenie o Kristovej identite. Nevyhnutné bolo reformovať učenie a prax rímskokatolíckej cirkvi týkajúce sa dostatočnosti Kristovho spasiteľného diela, ako aj spôsob uvedenia/prijímania tohto diela do života veriaceho – jedine vierou (*sola fide*) a jedine milosťou (*sola gratia*) priamou aplikáciou Svätým Duchom.

Reformátori sa postavili predovšetkým proti učeniu rímskej cirkvi o *sviatostiach* a jej učeniu o *spôsobe prijímania Kristovho diela do života veriaceho* – čiže proti sakramentalizmu, náuke (a praxi) o nutnosti sviatostí pre spásu. Reformátori rozpoznali, že samotné prijímanie správnej doktríny o identite Krista samo osebe nezabraňuje uctievaniu „svätých“, uctievaniu relikvií, nezabraňuje praxi odpustkov, ružencu a prijímaniu Krista v prepodstatnení chleba v eucharistii počas omše. Súčasne s vyznaním výnimočnosti Kristovej osoby ako vteleného Božieho Syna je rovnako potrebné klásť dôraz na dostatočnosť Kristovho diela, ako aj na pria-

mu aplikáciu Kristovho diela do našich životov Svätým Duchom, ktorého sme dostali skrze vieru (Galatským 3:14), čo je princíp *sola fide* (*jedine z viery*). Rímska cirkev učila (a ešte stále učí), že Kristovo dostatočné dielo sa do našich životov dostáva postupne prostredníctvom rôznych prostriedkov a sprostredkovateľov, z ktorých najdôležitejšie sú sviatosti, bez prijímania ktorých podľa nej človek nemôže byť spasený.

Aby sme lepšie porozumeli, aký vzťah majú sviatosti k princípom *sola fide*, *sola gratia* a hlavne *solus Christus*, pozrime sa trochu bližšie aspoň v stručnej forme, čo rímskokatolícka cirkev (RKC) učí o sviatostiach a aká prax z tohto učenia vyplýva⁴⁾.

Učenie RKC o krste

Čo predstavuje krst ako sviatosť? Svätý krst je⁴⁾ základom celého kresťanského života, vstupnou bránou do života v Duchu, ako aj bránou, ktorá otvára prístup k ostatným sviatostiam. Krstom je krstenc oslobodený od hriechu a je znovuzrodený ako Božie dieťa, stáva sa Kristovým údom; krst sa definuje ako sviatosť znovuzrodenia skrze vodu v slove. Krst je preto nevyhnutný pre spásu. Krst ako sviatosť odstraňuje pôvodný (Adamov, „dedičný“) hriech a vlastné (osobné) hriechy spáchané pred krstom. Krst udeľuje krstnú milosť. Dva hlavné účinky krstu sú teda očistenie od hriechov a znovuzrodenie (nové narodenie) v Duchu Svätom.

Učenie RKC o sviatosti pokánia

Pokánie a zmierenie ako sviatosť (táto sviatosť sa nazýva sviatosť pokánia, sviatosť zmierenia, sviatosť obrátenia,

sviatosť svätej spovede či sviatosť odpustenia)⁴⁾ odstraňuje vlastné (osobné) hriechy spáchané po krste. Podstatnou zložkou tejto sviatosti je spoveď u kňaza, ktorý od cirkvi dostal právomoc spovedať a dať rozhrešenie (takými sú vysvätení biskupi a kňazi, ktorí majú na základe sviatosti posvätného stavu moc odpúšťať všetky hriechy „v mene Otca i Syna i Duchu Svätého“). Rozhrešenie, ktoré tento kňaz udeľuje, udeľuje kajúcnikovi odpustenie a pokoj. Súčasťou tejto sviatosti je aj zadostučinenie, čiže odpykávanie, ktoré kajúcnikovi určí spovedný kňaz. So sviatosťou pokánia sú spojené aj odpustky. Sviatosť pokánia ponúka kajúcnemu novú možnosť obrátiť sa a znovu získať milosť ospravedlivienia. Táto sviatosť sa niekedy opisuje ako druhá záchranná doska po strokotaní, ktorým je strata milosti. S odpustkami a so sviatosťou pokánia je zase úzko spojené učenie o očistci.

Učenie RKC o omši

Centrálnou a kľúčovou pre všetky sviatosti je Eucharistia (svätá omša). V nej sa podľa učenia rímskej cirkvi⁴⁾ sprítomňuje Kristova obeta. V srdci slávenia Eucharistie je chlieb a víno, ktoré sa Kristovými slovami a vzývaním Ducha Svätého stávajú Kristovým telom a jeho krvou. Svätá Eucharistia završuje uvádzanie do kresťanského života. Tí, čo boli krstom povýšení na hodnosť kráľovského kňazstva a birmovaním hlbšie pripodobnení Kristovi, majú prostredníctvom Eucharistie s celým spoločenstvom účasť na samej Pánovej obete. Eucharistiou sa živia a posilňujú tí, ktorí žijú z Kristovho života. Eucharistia oslobodzuje veriacich od každo-

denných previnení a chráni ich pred smrteľnými hriechmi.

Ostatnými sviatosťami sa tu nebudeme zaoberať. Podstatné je, ako sme vyššie ukázali, že sviatosti sú podľa katolíckej cirkvi nevyhnutne potrebné pre spásu. Toto je v priamom rozpore s princípom *solus Christus*, pretože rozbiha priamu aplikáciu diela Ježiša Krista do života veriaceho Svätým Duchom zo *samotnej viery* na základe *samotnej Božej milosti* – bez akýchkoľvek iných prostriedkov a bez prostredníckeho kňazstva (vysvätených biskupov a kňazov, ktorí jediní majú právomoc vysluhovať sviatosti).

O účele, funkcii krstu (vo vode ponorením) podľa Písma (*sola scriptura*) sme písali v článkoch „Krst ponorením do vody“ a „Kto uverí a pokrstí sa“ (*Solas* číslo 34, jar 2017). Krst neplní žiadnu prostredníčku či sprostredkujúcu úlohu pri odpustení hriechov či pri znovuzrození. Podľa katolíckej cirkvi sa Kristovo spasiteľné dielo neprijíma samotnou vierou, ale nevyhnutným je opakované prijímanie Kristovho tela a Kristovej krvi pri prepodstatnení (transsubstanciácii) v Eucharistii počas omše, pri sprítomňovaní jeho obety. Písmo učí, že Kristova obeť na kríži, prinesená raz a navždy, je dostatočná (Židom 10:14). Netreba ju ani opakovať, ani sprítomňovať. Veriaci pri Večeri Pánovej, pri Pamiatke, jedia chlieb, nie Kristovo telo a pijú víno, nie Kristovu krv. Chlieb znázorňuje, reprezentuje telo Kristovo a víno jeho krv. Veriaci si takto pripomínajú, že sú pod Novou zmluvou, že sú spasení vďaka obeti, smrti a vzkrieseniu ich Pána a Spasiteľa Krista. Keď Božie dieťa zhreší, nestráca

milosť a ospravedlnenie, nestráca večný život, nepotrebuje sa znovu obrátiť. Keď zhreší, usvedčené Svätým Duchom činí pokánie a nápravu, pred trónom milosti prijíma odpustenie od svojho Pána, ktorý je verný a odpúšťa nám každý hriech (1. Jána 1:9). K tomu nie je potrebná sponď kňazovi, žiadne rozhršenie ani pokuta od kňaza, žiadne odpustky ani očistec. Písmo žiadne takéto pridané prostriedky nepozná a nepozná ani prostrednícke kňazstvo. Pozná len jediného Prostredníka a Veľkňaza, Ježiša Krista, a potom kráľovské kňazstvo, ktorým sú všetci spasení (vykúpení) veriaci, avšak bez akejkoľvek prostredníckej úlohy.

Božie slovo učí, že všetky hriechy a viny (vrátane Adamovej) sú nám odpustené na základe Kristovej obete a jedine z viery v Kristovo spasiteľné dielo. Učí, že toto dielo je do života človeka, ktorý uveril evanjeliu, aplikované Svätým Duchom bez akéhokoľvek iného ďalšieho prostriedku – bez ktorejkoľvek z katolíckych sviatostí. Sviatosti sú v rozpore nielen s princípmi *sola fide* (jedine z viery) a *sola gratia* (jedine milosťou), ale aj s princípom *solus Christus* (jedine Kristus).

V katolíckej cirkvi je doktrína o výnimočnosti osoby Krista síce zachovaná, ale je znehodnotená a zneuctená (skompromitovaná) odstránením *dostatočnosti jeho spasiteľného diela samotného*. V konečnom dôsledku to znamená, že katolícka cirkev učila a učí, že Kristovo dielo samo osebe nie je pre spasenie človeka dostatočné a to, čo je pre spasenie nevyhnutne potrebné, je nezastupiteľná úloha cirkvi (rozumej rímskokatolíckej cirkvi) v aplikácii Kristovho diela do

životov veriacich prostredníctvom sviatostí a kňazov.

Reformátori odmietli sakramentalizmus a jednohlasne tvrdili *solus Christus* – *jedine Kristus*. Pre nich *jedine Kristus* je vyznaním výnimočnosti Kristovej osoby ako nášho jediného Prostredníka a jeho dokonalého, kompletného, úplného a dostatočného diela, ktoré je veriacemu darované celé a úplne a to jedine na základe uverenia v evanjelium Ježiša Krista, teda bez sprostredkujúcej úlohy cirkvi, bez prostredníckej úlohy kňazov a sviatostí. V princípe *jedine Kristus* je obsiahnuté, *kto* on je a *čo* on urobil ako náš reprezentant a náhradník, a tiež že ani my, ani cirkev k jeho dielu, ktoré je pre nás a naše spasenie dostatočné, nemôžeme nič pridať. *Jedine* Božou milosťou, *jedine* vierou a *jedine* v Kristovi sme úplní a *nič* nás nemôže oddeliť od Božej milosti v Ježišovi Kristovi, našom Pánovi (Rímskym 8:1-4). Reformátori vyznaním *jedine Kristus* odmietli všetky rozličné variácie potreby a nutnosti ľudskej spolupráce s Kristovým dielom – odmietli hlavne rímsky sakramentalizmus.

Jedine Kristus dnes

Princíp *jedine Kristus* čelí v súčasnosti dvom hlavným útokom. Prvým je tá istá hrozba ako za čias reformátorov – zo strany rímskeho sakramentalizmu, ktorý pridáva sprostredkujúcu úlohu cirkvi (prostrednícke kňazstvo a sviatosti, sprostredkujúce Kristovo dielo spásy do životov veriacich). O tejto prvej hrozbe sme písali vyššie. Je rovnaká aj v dnešných dňoch. Druhým ohrozením je sekularizmus, ateizmus a relativizmus. O tejto druhej hrozbe,

ktorá je špecifická pre éru západnej civilizácie a éru modernej vedy, si povedzme viac.

Katolícky sakramentalizmus neútočí na *identitu Krista*. Útočí ale na *solus Christus* tým, že znehodnocuje a rozbíja dostatočnosť Kristovo diela a princípy *sola fide* a *sola gratia* ako spôsob uvedenia/darovania Kristovho diela do života veriaceho – jedine vierou (jedine z viery) a jedine milosťou (z milosti samotnej). Sekularizmus, ateizmus a relativizmus útočia hlavne na *identitu Krista*, pretože pri strate identity Krista ako Bohom poslaného Spasiteľa sa stráca automaticky aj dielo spasenia.

Čo zapríčinilo túto zmenu? Táto zmena má svoje korene v osvietenstve a je zavŕšená postmodernou a náboženským a filozofickým pluralizmom. V spoločnosti nastali veľké posuny v svetonázore. Dôležité je aj poznamenať, že spoločenské podmienky pre praktizovanie náboženstva a viero-vyznania v období éry reformácie a v dnešných dňoch sú úplne rozdielne. Dnes je hierarchia hodnôt iná, ako za reformácie. Preto je životne dôležité mať na pamäti, že naša terajšia éra je iná, ako bola tá za reformácie. Rovnako treba pamätať aj na to, že naša terajšia kultúra nestojí na tých pravdách biblickej viery, ktoré formovali verejnú mienku (svetonázor), pôsobili a platili v období reformácie. Postupná sekularizácia a pluralizácia sveta zmenili spôsob myslenia ľudí, spôsobili posun v nazeraní na svet (vo svetonázore) a zmenili hierarchiu hodnôt. Pred osvietenstvom sa ľuďom zdalo nemožným mať iný ako kresťanský svetonázor. Počas osvietenstva sa

zdalo byť možným neveriť základným pravdám kresťanstva. Teraz, po asi 300 rokoch po osvietenstve, v období postmoderného pluralizmu sa zdá ľuďom nemožné veriť kresťanským pravdám a nekompromisne zastávať biblický svetonázor. V dnešnom svete pluralizmu sa na Ježiša Krista väčšinou pozerá ako na jedného z náboženských vodcov, ako na človeka, ale nie ako na Pána z neba (1. Korinským 15:45-47), na *výnimočného Pána a Spasiteľa* – a to dokonca aj v rámci náboženských spoločenstiev/cirkví. To sú veľké zmeny oproti reformačnému obdobiu 15. – 16. storočia. Musíme ich mať na pamäti a brať ich vážne pri vyznávaní *solus Christus* v dnešnej dobe.

Ako máme dnes vyznávať, vyhlasovať a obraňovať princíp *solus Christus*?

Obrana výnimočnosti Krista zahŕňa obranu celého biblického svetonázoru. V tomto smere je životne dôležité ukázať, že to nie je len niekoľko ojedinelých textov Písma, ktoré učia o Kristovej jedinečnosti a dostatočnosti, ale že o ňom učí celý kánon. Jednotlivé texty nikdy nie sú osamotené a izolované od kontextu celej Biblie. Texty o Kristovi

dávajú zmysel a význam len uprostred a na pozadí celého biblického zjavenia. Povedané inými slovami, Ježiš ani dnes neprichádza k nám osamotene a ako niečo nové. *Kto on je a čo on urobil*, to nachádzame ukotvené v biblických príbehoch a je nám predložené v biblických pojmoch, kategóriách a biblickom svetonázore. Rozhodujúca úloha aj súčasného ohlasovania a obrany princípu *jedine Kristus je nastoliť jednotu identity jeho osoby a dostatočnosti jeho diela z celej Biblie*. Aj v súčasnej dobe je potrebné s rovnakou naliehavosťou hlásať oboje – rovnako *jedinečnosť a identitu Krista*, ako aj *dostatočnosť jeho diela* pre spasenie človeka.

Ak sledujeme biblické udalosti cez biblické zmluvy, celá Biblia učí, že Ježiš je *vtelený Boží Syn* a že je to *jedine Kristus*, ktorý koná dielo, ktoré žiadna stvorená bytosť konať nemôže. Jedinečnosť a výnimočnosť Kristovho diela vyplýva z jedinečnosti a výnimočnosti jeho identity. Potom, povedané v biblických pojmoch, výraz *jedine Kristus* je presným a *jedínym* vyjadrením toho, *kto on je a čo on urobil a že mimo neho a jeho diela*, ako to opisuje Biblia, niet spasenia.

Nevyhnutnosť Krista a jeho diela pre naše spasenie

Keď vyhlasujeme princíp *solus Christus* (*jedine Kristus, jedine Kristom*), tak mu pripisujeme určitý/istý druh nevyhnutnosti v Božom pláne spásy. Boli vtelenie a kríž *iba jedna z ciest*, vybraná Bohom (z viacerých možných) pre naše spasenie, alebo to bola (nevyhnutne) *iba jediná cesta* (a žiadnej inej cesty nebolo a nie je)? Mohol všemocný,

panujúci a všetko vediaci Boh naplánovať (a uskutočniť) inú cestu záchrany svojho padlého stvorenia? Alebo *len Kristus* bol (nevyhnutne) *jedinou* cestou uskutočnenia jeho plánu? To je to, čo rozumieme pod otázkou *nevyhnutnosti*.

Prečo je nevyhnutne iba Kristus jedinečný, výnimočný a na všetko dostatočný Spasiteľ? Písmo odpovedá:

pretože *on jediný* je ten, kto môže naplniť všetky naše potreby, uskutočniť Božie zvrchované plány a zachrániť nás z našich hriechov. Ale čo presne je podstatou tejto nevyhnutnosti? Najlepší spôsob, ako odpovedať na túto otázku, je nechať prehovoriť samotné Písmo. V nasledujúcej časti poukážeme na absolútnu nevyhnutnosť princípu *jedine Kristus*; Kristus a jeho dielo nie je *iba jedna* cesta spasenia spomedzi množstva iných možností, ale je to *jediná cesta* uskutočnenia Božích plánov.

Odpoveď Písma na otázku nevyhnutnosti princípu *jedine Kristus*

Nevyhnutnosti princípu *jedine Kristus* neporozumieme správne, pokiaľ neporozumieme tomu, že Boh koná všetko v dejinách stvorenia a v dejinách spásy cez zmluvy. Princíp *jedine Kristus* obsahuje dve zložky: identitu Krista (kto je Kristus) a Kristovo dielo. Kristovo dielo môžeme ešte rozdeliť na jeho dielo v stvorení a jeho dielo v spasení. Kristova identita a jeho dielo sú nerozlučne prepojené, jedno je určujúce pre to druhé a naopak.

Kristova identita

Kristova identita vo večnosti (pred stvorením)

Kristus je Boží Syn z večnosti, je večný Boží Syn (Ján 1:18, Ján 1:1-4; Matúš 16:16-17; Ján 1:34, Ján 20:31, Ján 11:4; Matúš 27:43; Lukáš 1:35; Marek 3:11; Lukáš 22:70; 2. Korintským 1:19; 1. Jána 5:20; Zjavenie 2:18). Kristus je od večnosti (vo večnosti) Slovom, ktoré je Bohom, ktoré je vo večnosti u Boha (Ján 1:1-2). Kristus je teda Boh, ktorý je vo večnosti (od večnosti, večne) u Boha (Ján 1:1-2, 20:28).

Kristova identita v diele stvorenia

Kristovu identitu vidíme v diele stvorenia. Zároveň vidíme aj Kristovu úlohu v diele stvorenia. Kristus je to večné Slovo a ten večný Boh, *skrze* ktorého všetko povstalo, pričom bez neho nepovstalo nič z toho, čo povstalo (Ján 1:3; Židom 1:2). *Prostredníctvom* neho bolo stvorené všetko, čo je stvorené. Kristus je Prostredník v diele stvorenia. Boh (u ktorého bol vo večnosti a na počiatku Ten, kto je tým Slovom) je Stvoriteľ všetkého stvoreného. Na počiatku stvoril nebesia i zem (Genezis kapitoly 1-2; Skutky 17:24-26). Boh nestvoril svet z niečoho *prostredníctvom* evolučných prírodných procesov. Boh stvoril svet z ničoho *prostredníctvom* Slova, *prostredníctvom* Krista (Židom 1:2; Kolosenským 1:16-17). Boh povedal slovo, prikázal „Nech je“ a stalo sa (Žalmy 33:9). Celý vesmír nielen stvoril, ale aj udržuje svojím slovom (Židom 1:3). Všetko, čo je stvorené, je stvorené *skrze* (prostredníctvom) Božieho Syna: „... *lebo v ňom* (v Kristovi, Božom Synovi) *je stvorené všetko, všetko, čo je v nebesiach i čo je na zemi, viditeľné i neviditeľné, buď tróny buď panstvá buď kniežatstvá buď vrchnosti, to všetko je stvorené skrze neho a cieľom neho*“ (Kolosenským 1:16-17).

Kristova identita v diele spasenia

To, že Kristus je Boží Syn a že ako večné Slovo je večným Bohom, nepredstavuje celú jeho identitu. Súčasťou jeho identity je aj to, že cez vtelenie sa stal Synom človeka. On, Ten, to Slovo sa stalo telom (Ján 1:14). Ten, ktorý je jednorodeným Synom v lone Otcovom (Ján 1:18), pribral ku svojej božskej prirodzenosti aj ľudskú

prírodnosť. Tieto dve prirodzenosti spoločne tvoria jeho identitu. Kristus je *druhý a posledný človek–Adam* (1. Korintským 15:47). Identita Krista ako *druhého a posledného človeka–Adama* tvorí neoddeliteľnú súčasť jedinečnej, výnimočnej a nevyhnutnej identity Krista a princípu *solus Christus*. Dôvody, prečo sa večné Slovo muselo stať telom a prečo Boží Syn z večnosti sa musel stať človekom, a dokonca nie obyčajným, ale druhým a posledným Adamom, súvisia s Božími zmluvami a povieme si o nich nižšie. Tieto dôvody predstavujú dôvody pre jedinečnosť a nevyhnutnosť cesty spásy a pre jedinečnosť a nevyhnutnosť princípu *solus Christus*. Kristus doniesol ako Baránok Boží na kríži obeť, ktorá bola nevyhnutná, ale aj dostatočná pre Božie dielo vykúpenia a spasenia. To, že je Baránok, tvorí tiež súčasť jeho identity.

Kristova identita vo večnom novom stvorenstve

Po donesení vykupiteľskej obete na kríži a po vstaní z mŕtvych (z hrobu) bol Kristus oslávený a vzatý do neba, kde sedí po pravici svojho Otca na tróne. Svojej ľudskej prirodzenosti, ktorú pribral pri svojom vtelení, sa však už nevzdal. Niečo sa s ňou ale udialo. Kristovo ľudské telo v hrobe nevidelo porušenia. Po vzkriesení však bolo oslávené. Kristus je od svojho nanebovzatia, čo do svojej ľudskej prirodzenosti, v oslávenom nebeskom tele (1. Korintským 15:42-54). A takto bude prebývať aj v novom stvorenstve, v nebeskom Jeruzaleme, keď príde nové nebo a nová zem. A jeho identita ako Baránka Božieho ostáva súčasťou jeho identity aj v novom stvorenstve (Zjavenie 21:22-23).

Kristova identita a jeho dielo v prepojení na zmluvy

Dielo stvorenia a zmluva stvorenia

Boh je Stvoriteľ všetkého stvoreného a pri stvorení vstúpil so svojím tvorstvom do zmluvného vzťahu. Pri stvorení Boh uzavrel zmluvu s Adamom. Z Adamovej identity a z jeho postavenia či úlohy pramení to, že túto zmluvu Boh uzavrel s celým ľudstvom a s celým tvorstvom. Adam dostal úlohu vládcu a správcu nad tvorstvom. Zmluva, v ktorej bol, bola zmluva charakteru skutkov. Porušenie zmluvy, Adamov pád, znamenal spustenie zmluvnej pokuty, Božieho trestu. Odplata za hriech je smrť. Tento trest však neprišiel len na Adama, ale prešiel na celé ľudstvo (Rímskym 5:12). Trest prešiel dokonca na celé tvorstvo (Genezis 3:17; Rímskym 8:20-22). Dôvod, prečo sa to stalo, je zmluva s Adamom, Adamova identita a postavenie (úloha). Adam v zmluve zastupoval (reprezentoval) celé ľudstvo a celé tvorstvo ako vládca a správca, ktorému bolo celé tvorstvo zverené a podriadené. Žiaden iný zemský človek nedostal takého postavenie. Adam ako prvý stvorený človek bol Boží (vo svojom vlastnom zmysle Boží syn, avšak zemský, stvorený). Nemal vo svojom rodokmeni ľudského otca, bol Boží (Lukáš 3:38). Bol stvorený na Boží obraz a na Božiu podobu. To znamená, že v tvorstve mal reprezentovať Boha a jeho vládu. V tvorstve to malo fungovať ako v Božom kráľovstve – všetko podľa Božích pravidiel a pod Božou vládou cez Božieho správcu/vládca Adama. Adamovým pádom sa všetko pokazilo a porušilo. A tu prichádza nie-

len potreba, ale aj Boží plán napravenia tohto všetkého. Ľudstvo aj tvorstvo je potrebné vykúpiť z porušenia a zo smrti, zachrániť a ustanoviť nové tvorstvo (nové nebo a novú zem – Genezis 1:1 a Zjavenie 21:1) a nové ľudstvo (spasení a oslávený Boží ľud – 1. Korintským 15:48-49). Je potrebné znovunastoliť Božie kráľovstvo v tvorstve. A k tomu je potrebná Božia milosť, spása, nová zmluva a nový (druhý) Adam. To, čo prvý Adam svojím zlyhaním pod zmluvou skutkov priniesol pre celé ľudstvo a pre celé tvorstvo, dokáže odčiniť len niekto, kto bude v rovnakom postavení a pod rovnakou zmluvou (zmluvou skutkov), bude poslušný (na rozdiel od prvého Adama) a všetko napraví (dokonca viac než len odčiní všetko, čo spôsobil prvý Adam).

Dielo spasenia a nového stvorenia

To je dôvod, prečo Spasiteľ musel prísť ako *človek v tele*. To je dôvod, prečo Spasiteľ musel prísť ako *druhý a posledný Adam* (1. Korintským 15:45, 15:47; Rímskym 5:12-21). Ľudstvo sa navyše dostalo aj pod Mojžišov zákon ako zmluvu skutkov. Pod mojžišovskú zmluvu skutkov sa dostalo cez izraelský národ (pozri článok „Pestún vedúci ku Kristovi“ *Solas* 36, jeseň 2017). V tomto zmysle izraelský národ zohral analogickú (alebo podobnú) úlohu ako prvý Adam. Izraelský národ ako kráľovstvo kňazov mal na zemi reprezentovať Božiu vládu a Božie kráľovstvo v celom tvorstve. To je dôvod, prečo Písmo nazýva izraelský národ pojmom „Boží syn“. Tak ako zlyhal Adam v úlohe a v postavení Božieho syna, rovnako zlyhal aj Izrael v úlohe a v postavení Božieho syna. Preto musel

prísť na svet skutočný a dokonalý Boží Syn, ktorý konečne a definitívne zrealizuje Božie kráľovstvo v tvorstve a bude verne panovať nad Božím ľudom.

Tak ako sa ľudstvo dostalo pod zmluvu skutkov cez prvého Adama (Rímskym 5:14), tak sa ľudstvo dostalo pod zmluvu skutkov (Mojžišov zákon) aj cez izraelský národ, ktorý mal vyplniť postavenie analogické (podobné) prvému Adamovi tým, že sa mal stať kráľovským kňazstvom. Tak ako Adam v úlohe reprezentatívnej hlavy sám bol pod zmluvou skutkov a cez neho aj celé ľudstvo, rovnako aj izraelský národ v úlohe reprezentatívnej hlavy bol pod zmluvou skutkov a cez neho znova aj celé ľudstvo. Tak ako zlyhal Adam v prvej zmluve skutkov a s ním celé ľudstvo, tak zlyhal aj izraelský národ v druhej zmluve skutkov a s ním opäť aj celé ľudstvo. Preto aj dielo vykúpenia a spasenia, a dokonca ani Spasiteľ nemôžu obísť tieto dve zmluvy skutkov. Spasiteľ musí obidve tieto zmluvy naplniť. Naplniť zástupne za svoj ľud, ktorému bude kralovať v celom novom tvorstve (nové ľudstvo a nové nebo a nová zem). Pre prvú zmluvu skutkov sa Spasiteľ musel stať druhým a posledným Adamom. Pre mojžišovskú zmluvu skutkov sa musí stať tým konečným naplnením a realizáciou postavenia a úlohy Božieho syna (pozri podobenstvá o vinici, majiteľovi vinice a o správcoch/nájomníkoch vinice). Aby sa dostal pod prvú zmluvu skutkov, musel sa narodiť ako človek, ako zemský potomok prvého Adama. Preto sa musel narodiť ako semeno ženy. Aby sa dostal pod Mojžišov zákon (mojžišovskú zmluvu skutkov), musel sa narodiť ako Žid. Pre obidve zmluvy teda

musel večný Boží Syn (Boží Syn z večnosti) vziať na seba ľudské telo a stať sa človekom, pribrať ku svojej božskej prirodzenosti ešte aj ľudskú prirodzenosť. Táto identita (Syn človeka a druhý a posledný Adam) a táto úloha v diele spásy (Boží Baránok v diele vykúpenia) sa stáva súčasťou identity a diela Krista ako Božieho Syna a spolu-definuje princíp *solus Christus*.

Spasiteľ nemohol prísť z neba len ako Boží Syn alebo v podobe anjela a vo svojej moci razom premeniť ľudí na nové stvorenia, na poslušných, verných, milujúcich, znovuzrodených, bezhriешných ľudí a „švihnutím prútika“ odstrániť porušenie a kľatbu z tvorstva. Takéto dielo spásy nebolo možné. Obišlo by platbu za hriech podľa zmlúv skutkov (vyrovnanie zmluvného dlhu), obišlo by vykúpenie. Obišlo by Božie zmluvy. Spasiteľ, ktorý mal prísť, musel urobiť zadosť všetkým Božím zmluvám. Preto sú identita Krista a jeho dielo vykúpenia také, aké sú, a iné neprichádzali do úvahy. Preto hovoríme, že jeho identita a jeho dielo sú nielen jedinečné a výnimočné, ale aj nevyhnutné (v tom zmysle, že neexistuje iná alternatíva).

Kristova identita postupne zjavovaná v dejinách vykúpenia a spásy

Boží Syn ako Spasiteľ a dielo vykúpenia a spasenia boli súčasťou Božieho rozhodnutia, Božej zvrchovanej vôle a súčasťou jeho plánu už vo večnosti, ešte pred založením sveta, pred stvorením všetkého stvoreného. Z tohto dôvodu bolo o celej identite Krista rozhodnuté skôr, ako začal čas.

Písmo učí, že Boh mal plán spasenia ešte pred tým, ako vznikol svet

(pozri napr. Žalm 139:16; Izaiáš 22:11; Efezským 1:4, 3:11; 2. Timoteovi 1:9; 1. Petrov 1:20). V tomto pláne je Boží Syn vo vzťahu k Otcovi a Svätému Duchu ustanovený ako prostredník svojho ľudu. Syn dobrovoľne prijal svoje určenie s jeho zmluvnými podmienkami a zaslúbeniami (Židom 10:7), ktoré potom dodržal a naplnil vo svojom vtele, živote, smrti a vzkriesení. Otcov večný plán ustanovil Krista ako *Prostredníka* a definoval podstatu jeho prostredníctva. Dielo vykúpenia zabezpečuje pre nás zmluvnú jednotu (v zmysle Novej zmluvy – Židom kapitoly 8, 9 a 10) s Kristom ako naším prostredníkom a substitučným (zástupným) reprezentantom.

Večný Boží cieľ – Boží ľud a Božie kráľovstvo v tvorstve

Cieľom, ktorý Boh sledoval pri stvorení, bolo mať svoj ľud, uprostred ktorého mal prebývať, a svoje kráľovstvo na zemi, spravované verným, milujúcim a poslušným správcom/vládcom, kde všetko malo fungovať podľa Božej nariadujúcej vôle, podľa jeho ustanovení a prikázaní, kde všetko malo byť veľmi dobré a na Božiu slávu. Tento vládár mal reprezentovať jednak Boha a jeho vládu voči Božiemu ľudu a voči tvorstvu, jednak Boží ľud ako verný, milujúci, poslušný a spravodlivý pred Bohom. Preto bol Adam stvorený na Boží obraz (Genezis 1:27) a preto všetci zemskí ľudia nesú obraz prvého Adama (Genezis 5:3; 1. Korinským 15:49). A keď prvý Adam ako tento obraz Boha zlyhal (a s ním celé ľudstvo), musel prísť druhý a posledný Adam ako dokonalý obraz Boha (Židom 1:3) – druhý a posledný Adam, Pán z neba (oživujúci Duch), v ktorom

prebýva všetka plnosť božstva telesne (Kolosenským 2:9). Tak ako celé ľudstvo v prvom Adamovi zlyhalo v nesení Božieho obrazu, tak sa pravé a dokonalé nesenie Božieho obrazu naplní v novom ľudstve – v Božom ľuďe – *skrze* druhého a posledného Adama (1. Korintským 15:49). Naplní sa to najprv duchovne a neviditeľne pri znovuzrodení jednotlivcov ešte uprostred tohto padlého sveta (2. Korintským 3:18) a finálne a v moci pri vzkriesení z mŕtvych – pri vykúpení tela a oslávení. Rovnako tak bude aj celé tvorstvo vykúpené a oslávené (Rímskym 8:19-23).

V centre vzťahu Boha s ľudstvom leží Božia požiadavka ľudskej poslušnosti, vernosti, lojality a lásky. Pre pochopenie toho, *kto* Kristus je a *čo* urobil pre ľudstvo vo svojom diele vykúpenia, sa potrebujeme vrátiť do rajskej záhrady a ku koreňom zmluvy medzi Bohom a človekom.

Písmo roztrieduje všetko ľudstvo na dve skupiny a pod dve reprezentačné hlavy, ktorými sú *prvý Adam* a *posledný Adam* (Rímskym 5:15-19; 1. Korintským 15:48), a každého človeka zaraďuje pod niektorú z nich. Boh zazmluvnil s prvým Adamom ako hlavou ľudstva, aby bol obrazom Boha v ľudstve, zjavenom na celej zemi. Adamovo postavenie súčasne znamenalo aj jeho privilegium byť otcom celého ľudstva. Prvý Adam v nesení obrazu Boha zlyhal, a preto bolo treba nového Adama, ktorý by bol hlavou nového ľudstva.

Kristovou identitou – ako *posledného Adama* a hlavy *nového ľudstva* – je aj to, že Boh požaduje zmluvnú poslušnosť celého ľudstva, ktoré ju dosahuje jedine *skrze* Krista. Kristus ako dokonale a vo všetkom poslušný Syn je hlavou nového

ľudstva, ktoré – tak ako on – je/bude vo všetkom poslušné Bohu. V Kristovej poslušnosti je ukázaná nielen pravá ľudskosť (človečenstvo), ale aj to, čo pravdivý obraz Boha ukazuje, teda láska, vernosť a predovšetkým oddanosť a poslušnosť Božieho Syna.

Toto je opakom Adamovho hriechu a jeho zhubných následkov. Toto je pravé človečenstvo a Boží morálny štandard, ktoré sú vlastné Ježišovi Kristovi. Takýto štandard sa požaduje od reprezentatívnej hlavy/náhrady (zástupcu/reprezentanta), ktorá zaplatí za náš hriech a dá nám svoju spravodlivosť, čo je potrebné pre zmierenie s Bohom. Pre to všetko bol potrebný Boží Syn, lebo len on je ten, kto uspokojí morálne požiadavky, ktoré Boh od nás vyžaduje. V tomto zmluvnom kontexte je pochopiteľné, prečo sa Syn musel vteliť a urobiť dielo, ktoré vykonal. Dostávame plný zmysel toho, prečo je to *jedine Kristus*, kto celé dielo môže urobiť.

Pre zmluvu s Adamom (zmluvu s tvorstvom) sa Kristus musel stať človekom, a to nielen človekom pod adamovskou zmluvou, ale oveľa viac, musel sa stať druhým a posledným Adamom, teda tým, kto zmluvu naplní nielen za seba, ale ako kráľovská (panovnícka) hlava, ako Pán a kráľ nového ľudstva a Božieho kráľovstva v jeho realizácii vo forme nového neba a novej zeme a nebeského Jeruzalema – aj zástupne za celé nové ľudstvo (Cirkev), teda za nové stvorenie.

Ľudský hriech a Božie odpustenie – vyriešenie trestov podľa zmlúv skutkov

Skúmaním Kristovej identity zisťujeme, že konečným Božím cieľom je mať vzťah

so svojím ľudom (Jeremiáš 31:33). Boh chce svoju slávu zjaviť svetu prostredníctvom ľudstva, ktoré poniesie jeho obraz, žijúc s Bohom v pokoji a poslušnosti. Ale k čomu došlo, keď sa ľudstvo vzbúrilo proti Bohu a zlyhalo v nesení obrazu jeho spravodlivosti? Môžu byť aj napriek tomu Božie ciele ešte stále dosiahnuté? Musí si Boh vyberať medzi pokojom (zmierom) a poslušnosťou? Je zmier s Bohom možný aj bez poslušnosti? Alebo ešte konkrétnejšie: Môže Boh tolerovať hriech? Ak nie, ako môže spravodlivý Boh len tak z ničoho nič odpustiť hriech? O tomto sa v 3. kapitole Genezis, kde je zaznamenané prvé zaslúbenie spasenia (verš 15), nič nehovorí.

Kniha Genezis opisuje, ako hriech a zloba vstúpili do ľudstva. Uvádza, že hriech je príčinou a podstatou ľudskej skazenosti a dôsledkov, ktoré z toho vyplývajú. Hneď v tretej kapitole naznačuje, že túto katastrofu môže odstrániť iba sám Boh. To je dané v Božom počiatčom sľube vykúpenia a odstránenia hriechu (Genezis 3:15).

Písmo od začiatku až do konca berie realitu hriechu vážne. Keď vychádzame z knihy Genezis z kapitol 1-2, vidíme, ako rýchlo sa ľudstvo dostalo z „veľmi dobrého“ sveta (Genezis 1:31) do sveta abnormálneho a prekliateho (Genezis 3:14-24), do sveta, ktorý je teraz pod Božím súdom a trestom smrti. Adam, ako náš zmluvný reprezentant, sa svojou neposlušnosťou voči priamemu príkazu (Genezis 2:17) s plným vedomím vzbúril proti svojmu Stvoriteľovi a zmluvnému Pánovi, čím poprevracal poriadok stvorenia. Ľudstvo sa tak dostalo pod kľatbu smrti.

Potrebanie hriechu je v Písme opísané rôznym spôsobom. Najprv je to duchovná smrť (prvá rovina smrti). Duchovnou smrťou sa človek stáva „telesným človekom“ (1. Korintským 2:14), čiže „človekom v tele“ (Rímskym kapitola 8). Povedané inak: človekom „mŕtvym vo svojich hriechoch a vo svojich prestúpeniach“ (Efezským 2:1-3, 4:17-19). Tým stráca puto s Bohom, ktoré mal pri stvorení (je od Boha odlúčený), a stráca duchovné vnímanie reality (1. Korintským 2:14; Rímskym 8:7). Ďalej sa pádom Adama spustil proces zomierania, vrcholiaci vo fyzickej smrti človeka (Židom 9:27). Smrť prešla na všetkých ľudí (Rímskym 5:12) a do celého tvorstva. Najzávažnejšou rovinou smrti je „druhá smrť“ (Zjavenie 20:6, 20:14, 21:8), ohnivé jazero (Zjavenie 19:20, 20:14-15, 21:8), ako večné odlúčenie od Boha vo forme večného zatratenia a večného utrpenia. Ak toto sú trestnoprávne dôsledky porušenia zmlúv skutkov, potom Kristus ako Spasiteľ, ako posledný Adam, musí nevyhnutne vykúpiť ľudstvo a tvorstvo zo všetkých týchto trestov (dôsledkov pádu), teda zo všetkých rovín smrti ako trestu za hriech.

Boh hneď po páde zjavuje svoju milosť a začína odhaľovať svoj plán spásy – dáva Božie počiatkové zaslúbenie vykúpenia (Genezis 3:15), sľub, ktorý nás v konečnom dôsledku vedie ku Kristovi. Boh namiesto toho, aby ľudstvo zavrhol a okamžite nad ním vykonal súd, sa aktom svojej nekonečnej milosti rozhodol zachrániť ľudí pre seba a odstrániť mnohonásobné dôsledky hriechu. Táto voľba záchrany je evidentná z Genezis 3:15. Sľub z tohto verša dáva nádej, že

keď bude zrealizovaný, všetok hriech a smrť budú porazené a plnosť Božej spasiteľnej vlády vstúpi do sveta ako Božia spravodlivá vláda.

Ako to Boh urobí? Ako sa to stane? Aktom násilia? Polepšením ľudí? Ako zjavuje Písmo, je zrejmé, že k obnove stvorenia, odstráneniu smrti a dôsledkov hriechu a umožneniu, aby sme boli spravodlivými pred Bohom, je potrebné niečo viac ako (len) pôsobenie mocou. To, čo je potrebné a nevyhnutné, je náhrada (zástupnosť). Je potrebný a nevyhnutný ten, kto sa reprezentatívne postaví ako právna náhrada na moje miesto. Nieкто, kto bude v postavení, akoby sme to boli my sami, a kto ponese môj hriech a vinu. Je potrebný a nevyhnutný ten, kto uzmierni Boží hnev tým, že za mňa zaplatí Božiu legitímnu morálnu požiadavku vznesenú voči mne.

Prečo je to tak? Je to otázka, ktorá sa týka toho, *kto Boh je*, a toho, čo sa nazýva *problém/otázka odpustenia*. Boh je svätý a Boží hnev je jeho reakcia na hriech. Kde je hriech, tam s ním Boh *musí* konať a priviesť ho pod odsúdenie. To je dané obzvlášť faktom, že hriech je priamo proti Bohu, proti jeho svätosti. Ako môže Boh vo svojej láske k človeku a so svojím charakterom milosti zachrániť padlého človeka, odpustiť jeho hriech a pritom zostať spravodlivý a svätý? V riešení otázky odpustenia musí najprv uspokojiť svoje spravodlivé požiadavky a až potom odpustiť.

Odpoveď Písma na tento problém, *problém odpustenia*, je, že ho môže vyriešiť len Boh sám. Boh berie iniciatívu pri záchrane na seba, pričom musí konať vo svojej dokonalej spravodlivosti a v zhode so svojimi vlastnými spravod-

livými požiadavkami – a tiež súčasne preukázaním svojej predivnej milosti a nekončiacej lásky. Ak Boh sám ide všetko vyriešiť, Boh sám musí naplniť svoje vlastné požiadavky. To je príčina, prečo si „problém odpustenia“ vyžaduje nielen náhradu za nás, ale aj *špecifický* druh náhrady – božskú náhradu. A to je presne to, čo Boh urobil v Kristovi – v Božom Synovi, ktorý sa stal telom. V Kristovi, vo vtelenom Božom Synovi, je problém odpustenia vyriešený. Definitívne môžeme povedať, že to je dôvod, prečo je to *jedine Kristus* vo svojej osobe a diele, ktorý môže byť našou náhradou. Náš hriech pred Bohom je takej podstaty, že len jedna osoba – vtelený Boží Syn – nás môže reprezentovať a nahradiť a platiť za náš hriech, a tak dokonale a kompletne uspokojiť Božie (Bohu vlastné) požiadavky. Boh nemohol na hriech jednoducho zabudnúť, opomenúť ho či prikryť bez plnej satisfakcie svojej vlastnej svätosti, spravodlivosti a charakteru. Preto musel Kristus vyniesť náš hriech na drevo kríža a zástupne namiesto nás strpieť trest za hriech – trest smrti.

Zachraňuje sám Boh prostredníctvom svojho poslušného Syna

Z napätia medzi ľudským hriechom a jeho odpustením zo strany Boha vzniká ďalšia a širšia otázka: Kto je to, kto zachráni ľudstvo a nastolí Božie kráľovstvo, čiže Božiu vládu a panovanie na zemi? Zmluvný pohľad na túto otázku ukazuje, že 1) Boh odpustí hriechy ľudí potrestaním zástupcu namiesto nich a 2) Boh nastolí svoje kráľovstvo na zemi prostredníctvom vlády spravodlivého muža/človeka, aj keď sa žiaden taký na

zemi nemohol nájsť. Kto ale potom je schopný, kto môže vziať trest za hriechy ľudí a zároveň vládnuť na zemi v dokonalej poslušnosti Bohu a dokonale ustanoviť a reprezentovať vládu samého Boha? Aj v tomto bloku ukážeme, že je to: *Jedine Kristus* ako vtelený Boží Syn.

Presne toto je ukázané v Božom pláne, ktorý je postupne zviditeľňovaný prostredníctvom biblických zmlúv, ktoré umožňujú väčšie pochopenie Božieho pôvodného sľubu z Genesis 3:15. Ako sa Boží plán viac a viac odhaľuje, vidíme, *cez koho* a *ako* Boh zachraňuje a prečo je Kristus a jeho dielo k tomu nevyhnutne potrebný.

Ako sa s plynúcim časom odhaľuje v dejinách ľudstva Boží plán a ako Boh vstupuje do zmluvného vzťahu s Noachom, Abrahámom, Izraelom a Dávidom, krok po kroku svojimi mocnými skutkami a vyhláseniami pripravuje svoj ľud na očakávanie príchodu „semena ženy“, zaslúbeného Mesiáša (Spasiteľa). Mesiáš bude po svojom príchode naplnením všetkých Božích zaslúbení skrze zvestovanie a uskutočňovanie Božej spasiteľnej vlády svetu. Toto je veľmi dôležité pre rozpoznanie identity Spasiteľa (Mesiáša). Dôležitá pravda je, že Mesiáš je viac než len opravdivý človek; on je Boží vtelený Syn. Na jednej strane Písmo učí, že k naplneniu zaslúbení dôjde prostredníctvom muža, ako je ukázané cez rozličné typologické osoby, ako sú Adam, Mojžiš, Izrael a Dávid, ktorých všetkých nachádzame v zmluvách. Na druhej strane Písmo tiež učí, že tento Mesiáš je viac než len obyčajný človek, pretože je identifikovaný (stotožnený) s Bohom. Ako to? Pretože v naplnení Božích zaslúbení on doslovne inauguruje,

ustanoví Božiu spasiteľnú vládu a podieľa sa na kráľovskej vláde Boha v moci (zdieľa Boží trón) – čo žiaden obyčajný (zemský) človek nemôže dosiahnuť, čo nespochybniteľne potvrdzuje, že jeho identita je (a musí byť) priamo spojená s jediným pravým a živým Bohom.

Ako prichádza Božie kráľovstvo v zmysle *spasenia, vykúpenia, nového stvorenia*? Starozmluvné písma odhaľujú, že Božie kráľovstvo prichádza do sveta cez biblické zmluvy a cez zmluvných prostredníkov – Adama, Noacha, Abraháma a jeho semena umiestneného doprostred národa Izrael, a cez Dávida a jeho syna. To je aj dôvod, prečo súčasť identity Krista tvorí aj to, že je „semenom Abrahámovým“ a „Synom Dávidovým“.

Do dejín spásy ľudstva (národov) vstupuje Mojžišov zákon ako zmluva zákona (zmluva skutkov). Mojžišovská zmluva priniesla aj systém obetí za hriech. Systémom obetí za hriech Boh zreteľne zjavil, že na vyriešenie ľudského hriechu je potrebná platba, je nevyhnutne potrebné zaplatiť životom a preliať krv. O obetiach mojžišovskej zmluvy však platilo, že neriešili hriech definitívne. Museli sa prinášať opakované. Ležala v nich upomienka na hriech, a preto hriech nebol prikrýty definitívne a zabudnutý raz a navždy. Definitívne vyriešenie hriechu bolo však už v ére Starej zmluvy prorocky oznámené. Boh oznámil, že príde čas, keď odpustí nepravosť svojho ľudu a na hriech svojho ľudu viacej nespomenie (Jeremiáš 31:34). Hospodin toto definitívne vyriešenie hriechu a odpustenie prepája s nahradením Starej zmluvy (zmluvy skutkov) Novou

zmluvou (zmluvou postavenou na mi-
losti). K tomu je ale potrebná dokonalá
obet', ktorá raz a navždy vyrieši otázku
hriechu a ľudskej vzbury, ktorá nahradí
obete Starej zmluvy, ktoré sa museli do-
okola opakovať. Tou dokonalou obeťou
je Baránok Boží, ktorý sníma hriech
sveta. Preto fakt, že Kristus musel
nevyhnutne vstúpiť do úlohy Božieho
Baránka, tvorí súčasť jeho identity
a súčasť *solus Christus*.

Dávid ako kráľ nad Izraelom a jeho
synovia ako králi nad Izraelom mali
reprezentovať Božieho kráľa a Božiu
vládu v Božom kráľovstve na zemi
(v tvorstve). Títo zemskí králi však
vo svojej úlohe zlyhali, a preto musel
prísť vtelený nebeský kráľ, Kristus.
Kristus je naplnením zmluvy, ktorú Boh
uzavrel skrze Dávida ako prostredníka
zmluvy (dávidovská zmluva). Preto fakt,
že Kristus je ten pravý skutočný „syn
Dávidov“, sa stáva súčasťou Kristovej
identity.

Línia zmlúv slúži ako predobraz
a pozadie novozákonnému zjaveniu,
na predstavenie a ohlásenie Ježiša ako
Krista. Zmluvy učia, že Kristus a jeho
práca sú vyslovene a absolútne jedi-
nečné. Kto je Ježiš? Podľa Písma on je
ten, ktorý inauguruje, ustanoví *Božie*
kráľovstvo a éru Novej zmluvy. V ňom
je dosiahnuté úplné a dokonalé od-
pustenie hriechu; ním je vyliaty Svätý
Duch, počaté nové stvorenie a sú napl-
nené všetky Božie sľuby. Ale vo svetle
novozmluvného zjavenia – *kto to môže*
urobiť? Písmo dáva len jednu odpoveď:
Jediný, kto môže vykonať takéto dielo,
je Pán a poslušný Syn. Je to presne ten,
ktorého Nový zákon predstavuje ako:
náš Pán Ježiš.

Aby mohlo byť zrealizované dielo
spasenia a aby mohol byť hriech defi-
nitívne potrestaný a vyriešený, muselo
prísť „rameno Hospodinovo“ (rame-
no Jehovu): „*Hospodin obnažil rame-
no svojej svätosti pred očami všetkých*
národov, a uvidia všetky končiny zeme
spasenie nášho Boha!“ (Izaiáš 52:10).
Súčasťou Kristovej identity je aj to,
že je Jehovovým ramenom (ramenom
Hospodinovým), pozri aj Izaiáš 53:1,
59:16-17. Boh sám zachraňuje svoj ľud
(Ezechiel kapitola 34), zachraňuje ho
prostredníctvom kniežaťa, ktorým je
„Dávid“, teda cez definitívne konečné
a dokonalé naplnenie pozície a postavy
„syna Dávidovho“, ktorým je Kristus,
vtelený Boží Syn, rameno Hospodinovo
(Izaiáš 9:6-7, 11:1; Žalm 110:1; Matúš
22:41-45).

Zachraňuje Boh sám, zachraňuje
prostredníctvom svojho vteleného Syna
(Ján 17:3): „*A to je ten večný život, aby*
znali teba, toho jediného pravého Boha,
a toho, ktorého si poslal, Ježiša Krista.“
Len Boží Syn, ten Boh, ktorý bol u Boha
(Ján 1:1), ten, to Slovo, sa mohol stať
telom (Ján 1:14) a prostredníkom diela
vykúpenia celého tvorstva a diela spa-
senia Božieho ľudu (Matúš 1:21). On je
tým dokonalým vyjadrením (vyjavením,
obrazom) Boha a dokonalým reprezen-
tantom jeho vlády (Ján 1:18). V ňom
ako v poslednom človeku-Adamovi, ako
v Pánovi z neba sú kompletne vyjadrené
sláva a sebazjavenie Boha, pretože on
je presným obrazom a reprezentantom
Otca (Židom 1:1-3; Kolosenským 1:15-
17, 2:9). V ňom všetky biblické zmluvy
dosiahli vyjadrenie a naplnenie a svojim
krížom uviedol v platnosť Novú zmluvu
a všetky jej dôsledky. Je nanajvýš dôle-

žit povedať, že všetko to, čo vykonal, ho identifikuje ako vteleného Božieho Syna, ktorý je svojou prirodzenosťou (podstatou bytia) Bohom (Ján 1:1) aj človekom (1. Timoteovi 2:5), ktorý vykonal aj dokonal dielo, ktoré je dostatočné a ktoré nemohol vykonať nikto iný.

Záverčné zhrnutie

Princíp *jedine Kristus* je postavený na identite Krista a na jeho diele, čiže na jeho prostredníckej úlohe v stvorení, v spasení a vykúpení. Je to len Kristus vo svojej výnimočnej identite, so svojím na všetko dostačujúcim dielom, v ktorom sú všetky Božie plány a ciele naplnené. V Kristovi *jedinom* vidíme rozhodnutie Boha odstrániť našu vinu a hriech, zvrátiť hrozné dôsledky pádu, uspokojiť jeho vlastné spravodlivé požiadavky a urobiť svet spravodlivým. V Kristovi a jedine v ňom je naša sláva! Mať ho za niečo menej, ako o ňom hovorí Písmo, znamená uberať z jeho slávy a ochudobňovať sa o uisťujúce aspekty jeho diela vykúpenia a spasenia. Potrebujeme Vykupiteľa, ktorý nás môže dokonale spasiť, plne zaplatiť za náš hriech, stáť namiesto nás ako naša zástupná náhrada, zaistiť prácu Ducha

a dokonale naplniť Boží plán spasenia.

Najväčšou potrebou nás, ľudských bytostí, je byť zmierení a ospravedlnení pred svätým, pravdivým a spravodlivým Sudcom. To je niečo, čo naša zosvetštená postmoderná éra nechápe alebo odmieta, pričom nahradzuje pravdy o Kristovi falošným svetonázorom. Aby biblický Ježiš bol správne pochopený, ľudstvo aj v tejto postmodernej dobe potrebuje vedieť o svojej vlastnej vine, ktorú má pred Bohom, a prečo potrebujeme práve takého Spasiteľa, akého prezentuje Písmo a aký je vyjadrený princípom *solus Christus*. Preto dovtedy, kým ľudia nevedia, že sú stratení, pod kľatbou smrti a Božím odsúdením, nedokážu prijať a tešiť sa v božsko-ľudskom Vykupiteľovi, ktorým je jedine Kristus a ktorý jediný môže naplniť všetky naše potreby. Až keď uvidia seba ako padlé a proti Bohu rebelujúce stvorenia, až potom sa budú nadšene radovať v Ježišovi Kristovi, našom Vykupiteľovi, našom Bohu a Pánovi.

A on, to Slovo sa stalo telom a stánilo medzi nami, a hľadeli sme na jeho slávu, na slávu ako jednorodného od Otca a bol plný milosti a pravdy (Ján 1:14).

Drahoslav Vajda a Peter Vajda

Poznámky

^{A)} Pozri poznámku ^{C)} na str. 3.

Použité zdroje

¹ Stephen J. Wellum (2015). *Solus Christus: What the Reformers Taught and Why It Still Matters*, *The Southern Baptist Journal of Theology (SBJT)*, 19(4): 79-107

² Pavel Hanes, *Dejiny kresťanstva*, vydalo Združenie evanjelických cirkví v SR, Banská Bystrica 2016, A4, 429 strán, ISBN 80-88945-01-1

³ Štěpán Šoltés, *Dějiny křesťanské církve*, Kalich 1990, A5, 160 strán. ISBN 80-7017-204-5

⁴ *Katechizmus katolíckej cirkvi*: <http://www.katechizmus.sk/?action=getfullk&kid=1965>

Stuart Olyott

Ježiš je Boh aj človek

Kapitola 7: „Ježiš“ – jedna osoba

V predchádzajúcich kapitolách sme videli, že Pán Ježiš Kristus je skutočný Boh. Je aj naozajstným človekom, keďže sa nadprirodzeným spôsobom stal príslušníkom ľudskej rasy, ale bez hriechu. V tejto kapitole sa chystáme ukázať, že popritom všetkom je jednou osobou.

Chalcedónsky koncil^a

Počas prvých dvoch storočí existencie kresťanskej cirkvi museli kresťanskí muži a ženy hájiť svoju vieru ako celok proti všadeprítomnej pohanskej opozícii. Počas tretieho a štvrtého storočia už útok nebol taký všeobecný a Satan skoncentroval svoje úsilie nato, aby zničil učenie o Trojici. No len čo cirkev obstála v týchto útokoch, začal sa nápor na učenie o osobe Krista. Vo svetle týchto útokov cirkev definovala doktrínu o Kristovej osobe na Chalcedónskom koncile v roku 451 po Kr. Podarilo sa formulovať také vyjadrenie, ktoré úspešne ochránilo základné učenie, ktoré Božie slovo prináša pred deštruktívnymi mylnými predstavami.

Toto vyznanie sa sústredilo na skutočnosť, že v Kristovi „boli dve úplné, dokonalé a rozlíšené prirodzenosti, t.j. božstvo a človečenstvo, nerozlučne spojené v jednej osobe, a to bez zmeny jednej prirodzenosti na druhú, bez zmiešania prirodzeností, či splynutia prirodzeností“. Vyššie spomenutý citát pochádza z *Westminsterského vyznania viery* z roku 1646, ktoré takto sumarizuje tvrdenie Chalcedónskeho koncilu. Chalcedón starostlivo vyznáva presne to, k čomu sme sami dospeli na základe

vlastného štúdia Písem, ako je to vyjadrené v tejto knihe. Náš Pán Ježiš Kristus má dve prirodzenosti. Ale On nie sú *dvaja*: „Charakteristické vlastnosti každej prirodzenosti sú zachované a obe prirodzenosti sa zbiehajú v jednej osobe a v jednej podstate. Nie sú rozdelené do dvoch osôb, ale sú spolu jedným a jediným Synom a jednorodeným Slovom Božím, Pánom Ježišom Kristom“.

Chalcedónske vyznanie pozostáva prevažne zo záporných vyjadrení. Toto by nás nemalo prekvapiť, keďže tento koncil mal za svoj cieľ uchrániť cirkev pred heretickými náhľadmi. Systematickou formou jasne prezentoval učenie Písem o osobe Krista, ale nijako sa nepokúsil vysvetliť tajomstvo. Aj toto malo svoj dôvod, pretože tajomstvo nie je možné vysvetliť prirodzenými spôsobmi. Koncil jednoducho prehlásil to, čo učí Biblia, čo však nikdy žiadna ľudská myseľ nebola schopná v plnosti obsiahnuť. Pán Ježiš Kristus je Boh a človek v jednej osobe.

Chalcedónsky koncil síce vyjadril veľkú pravdu, že večný Boží Syn na seba vzal naše človečenstvo, ale nikde z nej nezískame dojem, žeby človek Ježiš nadobudol božstvo. Za nami sú mnohé storočia, počas ktorých vznikali

nové doktrínálne vyhlásenia vo forme vierovyznaní, konfesí a katechizmov. Tieto sa nejaký čas používali a potom upadli do zabudnutia. V skutočnosti však cirkev nikdy nepostúpila ďalej ako za Chalcedón. Vyznanie, na ktorého napísanie stačili len tri októbrové týždne roku 451, zostáva aj naďalej tou najlepšou formuláciou. Čo sa nás týka, stačí, ak sa uspokojíme preskúmaním toho, či toto vyhlásenie predstavuje verné vyjadrenie učenia Biblie, alebo tu ide len o človekom zostrojenú teológiu, ktorá má pôvod v niekdajších 630 biskupoch.

Niekoľko definícií

V snahe pochopiť tvrdenie Chalcedónu sa nedostaneme veľmi ďaleko, ak jasne nepochopíme rozdiel medzi pojmom „prirodzenosť“ a „osoba“.

Keď zosumarizujeme všetky podstatné vlastnosti nejakej veci – vlastnosti, ktoré z nej *robia* túto vec – dostaneme tým jej „prirodzenosť“. Ľudská prirodzenosť pozostáva zo skutočného tela, ktoré sa fyzicky skladá z nevyhnutných chemických zložiek. Tie sú usporiadané tak, aby vytvárali orgány, ktoré následne tvoria celé telo. Navyše, sám Boh musí darovať človeku neviditeľnú stránku našej prirodzenosti, ktorá oživuje celok, nazývame ju „racionálna duša“. Ako sme už videli, Kristus mal takúto prirodzenosť a stále ju aj má. Takisto má božskú prirodzenosť. To znamená, že v jednej nedeliteľnej podstate vlastní všetky božské atribúty. Inými slovami, nie žeby sa skladal z večnosti, nemennosti, svätosti atď., a to všetko spočítané dokopy – ale On *celý* je večný, *celý* je nemenný, *celý* je svätý, atď. Čokoľvek je nevyhnutné nato, aby bol človek člo-

vekom a Boh bol Bohom, náš Pán Ježiš Kristus to všetko mal a má. To je to, na čo myslíme, keď sa zmieňujeme o jeho dvoch „prirodzenostiach“.

Pod „osobou“ rozumieme to, že k prirodzenosti je pridané niečo, čo jej dáva individualitu. Ako ľudia zdieľame tú istú chemickú štruktúru a telá, ktoré sa navzájom odlišujú len v malých detailoch. Máme rovnaké orgány, ktoré sa líšia len veľkosťou a tvarom. Ale jeden človek nie je ten istý ako iný. Skutočné „ja“ každého z nás je odlišné. Každý človek je osobitou bytosťou. Nie je len množinou podstatných atribútov, ale je schopný uvažovať a je sám zodpovedný za svoje konanie. Chalcedónske vyznanie učí, že aj keď Ježiš vlastní všetko, čo je potrebné nato, aby Boh bol Bohom a človek bol človekom, Ježiš bol len jedno „ja“. V Bohu–človekovi neexistovali dve reálne „ja“. Kristova božská prirodzenosť existovala nezávisle od večnosti až po okamih, keď bol „ten svätý“ počatý v lone Márie. Osoba, ktorej patrila táto božská prirodzenosť, bol večný Boží Syn. Na druhej strane jeho ľudská prirodzenosť nikdy neexistovala nezávisle, ale hneď od svojho začiatku sa nachádzala v tajomnom a trvalom spojení s jeho božskou prirodzenosťou. To znamená, že „skutočné ja“ Boha–človeka bolo to isté ako „skutočné ja“ večného Syna Božieho pred jeho vtelením. Dodatočnú prirodzenosť si osvojil v lone Márie, ale naďalej zostal osobou, ktorou vždy bol. Vtelenie znamenalo zoskupenie všetkého, čo patrí Božstvu a všetkého, čo patrí človečenstvu do jednej osoby. Ešte raz opakujeme – Pán Ježiš Kristus je Boh a človek v jednej osobe.

Presnejšia definícia

Všetko to teraz vyjadříme presnejšie, aby nedošlo k žiadnemu nedorozumeniu. Pán Ježiš Kristus je len jedna osoba. Osoba, ktorou je teraz, je osoba, ktorou vždy bol – nemenným Slovom, večným Božím Synom. Ale nie je správne tvrdiť, že osoba nášho Spasiteľa je iba božská. Vtelenie ho konštituovalo ako komplexnú osobu, ktorá vlastní dve prirodzenosti. Je to Boh–človek.

Fakt, že Pán Ježiš Kristus má ľudskú prirodzenosť z neho nerobí ľudskú osobu. Večné Slovo na seba nevzalo ľudskú osobnosť, aby sa tak v Kristovi nachádzali dve osoby. Jednoducho si prisvojil ľudskú prirodzenosť. Presne v tom bode, kde my sme hriešnou osobou, je On ako osoba večné Slovo.

Na druhej strane, nie je správne povedať, že ľudská prirodzenosť Krista je neosobná. Toto tvrdenie nájdete v mnohých, ináč osvedčených, teologických knihách. Hovoria o skutočnom tele a duši Ježiša z Nazareta, ale neprípúšťajú, že existovalo skutočné ľudské „ja“, ktoré sa cez ne prejavovalo. Práve kvôli nesmiernej dôležitosti ešte raz podčiarkujeme to, čo sme už skôr vyriekli. Kristova ľudská prirodzenosť nikdy neexistovala samostatne sama osebe. Ale to ešte neznamená, že jej chýbalo ľudské „ja“. Jednoducho to znamená, že jeho ľudské „ja“ bolo od svojho samotného počiatku v dokonalom spojení s „ja“ večného Božieho Syna. Nikdy neexistovalo oddelene od neho. Ak sa tak môžeme len pre túto chvíľu vyjadriť, bolo ním absorbované od úplného začiatku svojej existencie. Takto to vyjadruje Louis Berkhof^B, na čom zreteľne vidno čiastočný vplyv Leontia z Byzancie: „Lenže prísne

vzaté, ľudská prirodzenosť Krista nebola ani na okamih neosobná. Logos si túto prirodzenosť osvojil do svojho osobného bytia. V jeho osobe (Logos) skutočne osobne existuje ľudská prirodzenosť. Je osobná, nie neosobná.“

Trváme teda na tom, že Kristova ľudská prirodzenosť nebola na nijaký spôsob nedokonalá, či neúplná. Nechýbala žiadna podstatná vlastnosť nevyhnutná nato, aby človek mohol existovať ako človek. Táto prirodzenosť došla svojej individuality a osobného bytia v osobe večného Syna Božieho. Samozrejme to neznamená, že Kristus nemal žiadne ľudské vedomie a žiadnu ľudskú vôľu. Oba atribúty, vedomie a vôľa, patria do toho zoznamu podstatných vlastností, ktoré vytvárajú ľudskú prirodzenosť. Kristus by bez nich nemohol existovať ako človek. To, že vlastnil úplnú ľudskú prirodzenosť, znamená, že vlastnil aj tieto dve vlastnosti.

Ak to všetko pôsobí príliš komplikovane, potom, prosím, rozmyšľajte aspoň nad týmto posledným odsekom až do chvíle, kým ho úplne neuchopíte. Hovoríme, že božská osoba, ktorá od večnosti vlastnila božskú prirodzenosť, si prisvojila ľudskú prirodzenosť a teraz má obe. Ježiš naďalej zostáva presne tou istou osobou, ktorou vždy bol, zatiaľ čo obe prirodzenosti, ktoré vlastní, sú absolútne odlišné, rozdielne, nezmenené a úplné.

Biblický dôkaz

Toto učenie o dvoch prirodzenostiach v jednej osobe je natoľko obtiažne, že len na jeho formuláciu potrebuje ľudská myseľ veľké nasadenie. Rozhodne je ale príliš veľké nato, aby ho naša obmedze-

ná (a navyše padlá) myseľ úplne obsiahla. Hovoríme tu o realite, ktorá je mimo dosah nášho chápania a pre ktorú neexistuje žiadna analógia. Akceptujeme túto realitu nie na základe toho, že sme ju úplne vystihli alebo dokonale zvládli pochopiť, ale preto, že nás k tomu vedie zreteľné učenie Božieho slova. Nikto, kto nie je ochotný poddať sa tomu, čo Boh sám zjavil, nebude môcť prísť k viere v túto pravdu. Nakoľko presne Biblia prezentuje toto učenie?

Biblia túto pravdu prináša prostredníctvom troch nitiek učenia. Tou prvou je úplná neprítomnosť akejkoľvek evidencie, čoby nám naznačovala, že v našom Pánovi Ježišovi Kristovi sú dve osobnosti. Ak by sa v našom Spasiteľovi nachádzala dvojaká osobnosť, potom prirodzene môžeme očakávať, že náznaky toho sa budú nachádzať v Písmach. Žiadne takéto náznaky tam však nie sú. V tom všetkom, čo je zaznamenané o našom Pánovi Ježišovi Kristovi, nečítame, žeby vyriekol akékoľvek slovo, vykonal nejaký čin alebo mu bola priradená nejaká vlastnosť, ktorá by poukazovala nato, že nejde o jednu jedinú nerozdeliteľnú osobu. Aj keď si uvedomoval, že je božský a že je človekom, nikde sa nenachádza ani len najmenšia stopa po dvojitej osobnosti. Nachádzali sa v ňom dve centrá vedomia, ale len jedno centrum seba-uvedomenia. Tento fakt má nemalú dôležitosť.

Niekedy v Biblii vidíme, ako osoby Trojice hovoria k sebe navzájom za použitia „ty“, spomínajú zvyšné osoby ako „jeho“, „on“ atď. Ale v rámci vnútorného života Pána Ježiša Krista neexistuje žiadne takéto rozlišovanie. Medzi jeho dvoma prirodzenosťami ne-

existuje žiadna výmena „ja“ a „ty“. Vždy používa osobné zámená tak, ako keby bol jednou osobou. Navyše, keď Ježiš označuje seba, nikdy nepoužíva plurál, ako to robí Boh napríklad v Genezise 1:26, 3:22 a 11:7. Jediná možná výnimka by sa mohla nachádzať v Jánovi 3:11, ale je veľmi pravdepodobné, že množné číslo v tomto verši sa vzťahuje na Ježiša a tých, ktorí sa k nemu pridružili v kontraste k Nikodémovi a jeho skupine. Táto skutočnosť sa nedá napadnúť. Ježiš o sebe nezmýšľal ako o „my“ alebo o „nás“, ale len ako o „ja“ a o „mne“. Aj keď očividne vlastnil dve prirodzenosti, bol to predsa len jediný Kristus.

Druhú nitku biblického svedectva objavíme vtedy, ak vezmeme do úvahy pojmy, ktoré používali pisatelia Novej zmluvy, keď písali o Kristovi. Tak, ako On sám zmýšľal osebe, tak o ňom zmýšľali aj apoštolovia. Pasáž za pasážou sa zmieňuje o oboch Kristových prirodzenostiach a pritom dáva jasne najavo, že myslí len na jednu osobu. Tak v Rímskym 1:3–4 Pavol hovorí o Kristovi ako o „pošlom zo semena Dávidovho podľa tela určenom Synovi Božom...“. Ale čo je zač ten, ktorý má dve prirodzenosti? Je to jedna osoba alebo dve? Pavol nato definitívne odpovedá, hovoriac, že píše „o Ježišu Kristovi, našom Pánovi“.

Ďalší typický príklad sa nachádza v Galatským 4:4–5, kde Pavol píše: „poslal Boh svojho Syna, poslého zo ženy...“. Nenachádza sa tu ani náznak toho, žeby tých, čo boli pod zákonom, prišli vykúpiť dve osobnosti. Obidve prirodzenosti sú predstavené ako jedna osoba. Ak by niekto rád dostal ďalší príklad v tejto istej veci, mal by podrobne preskúmať Filipským 2:5–11 alebo akýkoľvek iný

text, ktorý spomína dve prirodzenosti Spasiteľa. Objaví, že obraz, ktorý vykresľuje Biblia, je všade konzistentný. Biblia sústavne vypovedá o tom, „ktorý, aj keď je Boh a človek, nie je dvaja, ale jeden Kristus“ (*Atanázovo vyznanie*).

To neznamená, žeby Biblia učila, že abstraktné božstvo sa jednoducho zjavilo v ľudskej prirodzenosti. Nebola to nejaká éterická, nevystopovateľná moc, ktorá sa pripojila k človekovi. To rozhodne nie. Aj v tomto bode je obraz rovnako konzistentný. Božská osoba, druhá osoba požehnanej Trojice, sám večný Boží Syn si prisvojil ľudskú prirodzenosť. Večné Slovo sa „stalo telom“ (Ján 1:1-2, 14). Ten, ktorý prišiel v našej podobe, v ľudskom tele, bol Boží vlastný „Syn“, „Boh, požehnaný na veky“ (Rímskym 8:3, 9:5; viď 1. Timoteovi 3:16; Židom 2:11-14; 1. Jánov 4:2-3).

Boh–človek

Existuje aj tretia nitka biblického dôkazu, ktorá s definitívnosťou uzatvára túto záležitosť. Je tak očividná, že žiadny heretik, nech by bol akokoľvek prešibaný, ju nedokáže prekrútiť tak, aby poslúžila jeho vlastným cieľom. Je ňou skutočnosť, že vlastnosti, ktoré sa vzťahujú len na jednu alebo na druhú z Kristových dvoch prirodzeností, sú prisudzované nie prirodzenosti, ale jednej osobe. Písmo o *ňom* hovorí, používajúc termíny, ktoré platia buď o jednej alebo o druhej z jeho prirodzeností. Znova a znova sú vlastnosti jednej prirodzenosti priradované osobe, zatiaľ čo táto osoba je označená titulom, ktorý sa hodí len na niekoho, kto má *inú* prirodzenosť. Toto predstavuje nezvratný dôkaz, že ten, ktorý má dve prirodzenosti, je len jedna osoba.

Je dosť možné, že predchádzajúci odsek je zamotaný pre niekoho, kto študuje túto slávnú tému po prvýkrát. Uvedieme teda niekoľko príkladov. V niekoľkých novo-zmluvných textoch sú *ľudské* vlastnosti a činy priradené osobe, ktorá dostáva *božské* tituly. Je spomenutý titulom, ktorý zodpovedá jeho božskej prirodzenosti, zatiaľ čo čin, ktorý sa mu prisudzuje, zodpovedá jeho ľudskej prirodzenosti. Klasickým príkladom sú Skutky 20:28, kde Pavol hovorí: „(aby ste páslí) *cirkev Božiu, ktorú si dobyl vlastnou krvou*“. Len stvorené bytosti môžu krváčať, zatiaľ čo Boh, ktorý je Duch, nemôže. Kristus mal možnosť krváčať len vďaka svojej ľudskej prirodzenosti. Ale kto bol tento Kristus, ktorý takto vykúpil cirkev? Bol to len ľudský Kristus? Nie, On je „Boh“. To, čo môže platiť len o jeho ľudskej prirodzenosti, sa spomína ako dosiahnuté božskou osobou. Neexistuje ľudský Kristus a božský Kristus – dvaja Kristovia. Existuje len *jeden* Kristus. Pretože je jednou osobou s dvomi prirodzenosťami, smieme o *ňom* hovoriť ako o Bohu a rovnako o *ňom* rozprávať ako o tom, ktorý preliat svoju krv na vykúpenie.

Presne tým istým spôsobom 1. Korinským 2:8 hovorí, že „Pána slávy ukrižovali“ a Kolosenským 1:13-14 spomína „Syna svojej [Otcovej] lásky, v ktorom máme vykúpenie skrze jeho krv“. Ako môže byť božská prirodzenosť ukrižovaná? Ako môže krváčať? Tieto veci platia len o jeho ľudskej prirodzenosti. Predsa však Biblia hovorí, že nás vykúpila božská osoba. Nebol to nikto iný ako „Pán slávy“. Naše spasenie nebolo dosiahnuté cez Krista človeka, ktorý je oddelený a odlíšeny od božského Kris-

ta. To, čo mohol vykonať len človek, je pripisované Božiemu večnému Synovi. To, čo vykonal prostredníctvom *jednej* prirodzenosti, nie je pripísané *druhej* prirodzenosti, ale *osobe*, ktorej patria obe prirodzenosti. Dve prirodzenosti určite mal a má. Ale Kristus je len jeden.

Ďalšie novo-zmluvné texty nám opisujú ten istý fenomén, ale opačným spôsobom. *Božské* vlastnosti a činy sú prisudzované osobe, ktorá nesie *ľudské* tituly. Je zmienený podľa titulu, ktorý prislúcha jeho ľudskej prirodzenosti, zatiaľ čo čin, ktorý sa mu pripisuje, zodpovedá výlučne jeho božskej prirodzenosti. Tieto texty konkrétne uvádzajú, že niečo, čo dokáže vykonať *len* ten, kto je božský, vykonal niekto, ktorého človečenstvo je zároveň zdôraznené. Takto v Jánovi 3:13 Ježiš hovorí osebe ako o niekom, kto „zostúpil z neba“, ale zdôrazňuje, že ten, kto to vykonal, je človek, „Syn človeka“. To, čo *nedokáže* vykonať žiadny človek, učinil On, ktorý je človekom! Nie však preto, žeby mal ľudskú prirodzenosť predtým, než prišiel na zem. Je to preto, že ten, ktorý sa zhováral s Nikodémom, bol *rovnakou* osobou ako ten, ktorý prišiel zhora. Z nebies zostúpil z moci svojej božskej prirodzenosti, ale počas tej noci v Jeruzaleme sedel a rozprával sa skrze svoju ľudskú prirodzenosť. No je to tá istá *osoba*. Na základe toho mohol Kristus neskôr položiť otázku: „A čo, keby ste videli Syna človeka vystupovať hore, kde bol prv?“ (Ján 6:62). To, že si navyše k svojej božskej prirodzenosti prisvojil ľudskú prirodzenosť, nezmenilo skutočné „ja“, ktoré Ježiš mal.

To všetko je možné len preto, že Kristus, ktorý má dve prirodzenosti, je

jednou osobou. Takto ho možno označovať buď božskými alebo ľudskými titulmi a prisudzovať *mu* ako božské, tak aj ľudské vlastnosti a činy. Aj keď zomiera, je stále Bohom. Aj keď kriesi ľudí z hrobov, je stále človekom.

Čokoľvek Kristus koná ako Prostredník, činí to na základe oboch svojich prirodzeností. Vždy však pamätajte nato, že zatiaľ čo je jednou osobou, prirodzenosti zostávajú úplne odlíšené. K tomuto bodu sa vrátíme v našej ďalšej kapitole. Ak je čokoľvek vykonané v niektorej prirodzenosti, je tu skutok, ktorý prislúcha osobe, ktorou je Kristus. No to, čo sa dá uskutočniť len prostredníctvom *jednej* z prirodzeností, ktoré mu patria, sa nikdy nesmie prisudzovať *druhej* prirodzenosti. Písma tak nikdy nerobia a nesmieme to robiť ani my. Ľudské vlastnosti a činy nikdy nie sú pripisované Kristovej božskej *prirodzenosti*. Takisto sa božské vlastnosti a činy ani raz neprisudzujú jeho ľudskej *prirodzenosti*. Zato oboje je priradované jednému Kristovi.

Čím viac študujeme evanjeliá, tým menej nás to láka hovoriť, že náš Pán učinil nejaký konkrétny čin skrze to, že je Bohom, alebo nejaký iný čin na základe toho, že je človekom. Nevidíme ho tam raz ako Boha a inokedy zase ako človeka. Udiera na nás jednota jeho osoby. Netrvá dlho a dokážeme o ňom zmýšľať už len v súlade s tým, kým je. On je Boh-človek, ktorý všetko konal ako jedna osoba.

Ján Chryzostom (asi 345-407) napísal výstižný článok na túto tému: „Nemýšľam o Kristovi iba ako o Bohu alebo iba ako o človeku, ale o oboch spolu. To preto, že viem, že zažíval hlad,

a viem, že s piatimi chlebami nasýtil päť tisíci ľudí. Viem, že zažíval smäd, a viem, že premenil vodu na víno. Viem, že sa viezol na člne, a viem, že kráčal po mori. Viem, že zomrel, a viem, že kriesil mŕtvych. Viem, že bol predvedený pred Piláta, a viem, že sedí spolu s Otcom na svojom tróne. Viem, že ho uctievať anjeli, a viem, že Židia ho chceli kameňovať. Pravda, časť z toho pripisujem jeho ľudskej a časť jeho božskej prirodzenosti. Kvôli tomu sa o ňom tvrdí, že je Bohom aj človekom.“

Osobnosť Krista, to je večný Boží Syn, ktorý si v konkrétnom čase prisvojil ľudskú dušu a telo do osobného spojenia so sebou samým. Táto mimoriadna osoba nezačala existovať, a teda nebola utvorená v lone panenskej Márie. On mohol povedať: „prv než bol Abrahám, som ja“ (Ján 8:58, dôraz pridaný autorom). Aj keď existuje v tele, je to „Boh,

požehnaný na veky“ (Rímskym 9:5). Kristova osoba je večná a nevznikla nikde v čase. V konkrétnom čase však táto večná a božská osoba na seba vzala ľudskú prirodzenosť a prijala ľudskú osobnosť do svojej osobnosti. Práve tak, ako telo so svojou podivuhodnou skladbou z orgánov, nervov, zmyslov, vášní atď. rastie v lone do osobnosti duše, tak aj ľudská prirodzenosť Krista, od okamihu svojho počatia, rástla do večnej osobnosti Syna Božieho. Preto v Kristovi existujú dve prirodzenosti, ale len jedna osoba. Nachádza sa v ňom ľudská a rovnako aj božská prirodzenosť, ale je to osobnosť večného Syna Božieho. Jeho človečenstvo začalo existovať v lone Márie, ale jeho osoba existovala od večnosti. Jeho božstvo je osobné, jeho človečenstvo je osobné a jeho božská prirodzenosť a ľudská prirodzenosť spoluvytvárajú jednu osobu.

Kapitola 8: Dve odlišné prirodzenosti

Kristova božská a ľudská prirodzenosť nie sú nijakým spôsobom pomiešané alebo popletené. Pretrvávajú ako dve číre a odlišné prirodzenosti, ktoré navždy vytvárajú jednu osobu. K tejto pravde sa dostávame v tejto kapitole.

Zrejme samo osebe

Naša ľudská myseľ nedokáže pochopiť alebo vysvetliť, ako môžu *dve* seba si uvedomujúce inteligencie, *dvaja* sebaurčujúci slobodní činitelia konštituovať jednu osobu. A pritom presne to zjavujú posvätné Písma o našom Pánovi Ježišovi Kristovi.

V snahe zjednodušiť túto záležitosť a vyhnúť sa niektorým ťažkostiam, ktoré sú s ňou spojené, sa niektorí ľudia domnievajú, že Kristova osoba nemala

žiadnu ľudskú dušu a že jeho božský duch zaujal miesto ľudskej duše v jeho ľudskom tele. Iní zase natoľko separovali jeho dve prirodzenosti, že z neho učinili dve osoby – Boha a človeka – ktoré existovali v tesnom spojení. Ďalší sa zase nazdávali, že vtelenie muselo nevyhnutne spôsobiť zmenu prinajmenšom v jednej z prirodzeností. Podľa nich došlo buď k redukcii a poľudšteniu božskej prirodzenosti (takže už viac nemal tú istú podstatu ako Otec a Svätý Duch

a nebol im viac rovný), alebo bola jeho ľudská prirodzenosť značne povýšená, dokonca deifikovaná tým, že bola zjednotená s jeho božskou prirodzenosťou (takže už viac nebol „jedným z nás“). No pre účely tejto kapitoly je obzvlášť dôležité to, že iná skupina zase natolko navzájom stlačila tieto dve prirodzenosti, až sa dostala k viere, že náš Pán nemal ani božskú a ani ľudskú prirodzenosť, ale *tretiu* prirodzenosť, ktorá povstala ako výsledok zmiešania oboch. Tretia prirodzenosť bola akoby na pol ceste medzi danými dvoma.

V tejto knihe sme už reagovali na väčšinu z týchto chápaní. Videli sme, že Kristus mal skutočnú ľudskú dušu a rovnako aj ľudské telo. Videli sme, že aj keď je ako Bohom, tak aj človekom, ide o jednu jedinú osobu. Naše štúdium nás takisto presvedčilo o integrite oboch jeho prirodzeností. V prvých troch kapitolách tejto knihy sa nevyskytlo nič, čoby nás viedlo k viere, že jeho božská prirodzenosť sa akýmkoľvek spôsobom zredukovala. V kapitolách 4 až 6 sa nenachádza nič, čoby naznačovalo, že jeho človečenstvo znamenalo niečo menej, než úplne stotožnenie sa s našou rasou. Pre každého vážneho študenta Písem je pravda o tom, že Kristove dve prirodzenosti zostávajú rozlíšené a nepopletené, zrejme sama osebe. Božské neprestúpilo ľudským. Ľudské nebolo pohltené božským. Leo Veľký (zomrel v roku 461) to vyjadril takto: „On ... spojil obe prirodzenosti do zväzku práve tak blízkeho, že nižšia nebola zničená tým, že prijala slávu, ani vyššia nebola zmenšená tým, že prijala nízkosť“.

Opakovane sme videli, že Kristus vždy existoval ako pravý Boh a teraz je

aj pravý človek. Nikde sa nenachádza ani len náznak, žeby bol niekým medzi týmito dvoma. Je úplne očividné, že podstatné charakteristiky božstva nemôžu byť prenesené na ľudí. Akoby sa *človek* mohol stať nekonečným, samo-existujúcim a večným? Ak by tak urobil, prestal by *byť* človekom! Navyše, ani Boh sám nemôže stvoriť božstvo. Keďže božstvo je večné a existuje v sebe samom, je z definície nestvoriteľné. Žiadny človek nemôže byť učinенý Bohom.

Človečenstvo nemôže pohltiť božstvo a božstvo nemôže vstrebať človečenstvo. Ak by Kristove božstvo prevzalo obmedzenia človečenstva, potom by prestalo byť božstvom! V prípade božstva však nie je možné, aby prestalo existovať. Z definície totiž existuje samo osebe, je nemenné a večné.

Z toho vyplýva nasledovné. Keďže Kristus, ako sme už videli, je Boh aj človek, potom nemôže byť zmiešaninou oboch, pretože takáto zmiešanina *nie je ani Boh, ani človek*. Opakujeme – keď už raz došlo k uznaniu toho, že vlastní oboje prirodzenosti, vyplýva z toho *ako evidentná pravda*, že tieto prirodzenosti existujú „bez zmiešania prirodzeností, bez zmeny jednej prirodzenosti na druhú, bez ich rozdelenia na dve odlišné kategórie, bez rozlúčenia, pokiaľ ide o ich funkcie. Zvláštne vlastnosti každej prirodzenosti nie sú zrušené týmto spojením. Charakteristické vlastnosti každej prirodzenosti sú zachované“ (Chalcedon). Ako mohla božská prirodzenosť zostať skutočne a úplne božská a ľudská prirodzenosť úplne ľudská, ak by obe prirodzenosti nezostali *úplne* odlišné „bez zmeny jednej prirodzenosti na druhú, bez zmiešania prirodzeností,

či splynutia prirodzeností?“ (*Westminsterské vyznanie*).

Účinok na jeho božskú prirodzenosť

Spojenie božskej a ľudskej prirodzenosti v jednej osobe Pána Ježiša Krista sa zvyčajne označuje ako „hypostatická jednota“. Skutočnosť, že toto spojenie nijakým spôsobom nezmenilo žiadnu z prirodzeností a ani nezmenšilo ich rozlíšiteľnosť, neznamená, že neboli týmto spojením ovplyvnené. Jeho božská prirodzenosť bola samozrejme ako *božská* prirodzenosť večná, nemenná a nebolo možné k nej čokoľvek primiešať. Pre túto príčinu zostala v podstate nezmenená. Celá nemenná božská podstata naďalej existovala ako osoba večného Slova, no od istého okamihu zahrnula dokonalú ľudskú prirodzenosť do jednoty svojej osoby. Táto ľudská prirodzenosť sa stala nástrojom jeho vôle. V tomto zmysle sa *vzťah* božskej prirodzenosti k stvorenému zmenil, aj keď samotná prirodzenosť zostala nezmenená. Večný Boží Syn bol teraz „Boh s nami“ (Matúš 1:23), Boh „zjavený v tele“ (1. Timoteovi 3:16).

Samozrejme, že Kristova božská prirodzenosť aj naďalej nebola schopná trpieť a zomrieť, nebola v nej nevedomosť a nepodliehala slabosti a pokušeniu. Nebola to *božská prirodzenosť*, ktorá by prijala telo, ale Syn Boží sa ako *osoba* vtelil. *On* mohol niečo nevedieť a poznať slabosť. Zakúšal utrpenie a mohol zomrieť. To preto, že si prisvojil ďalšiu prirodzenosť, ktorá bola schopná týchto vecí a nie preto, žeby sa v jeho božskej prirodzenosti udiala akákoľvek zmena.

Musíme zrozumiteľne vyjadriť, že vlastnosti ľudskej a božskej prirodze-

nosti Krista sú vlastnosťami osoby, ktorou *On* je. O *osobe* je možné vyhlásiť, že je všemocná, vševéduca, všadeprítomná atď. Tiež je možné nazvať ho mužom bolesti, ohraničeného poznania a moci, ktorý bol vystavený ľudskému strádaniu a utrpeniu. Ale musíme si dávať pozor, aby sme neskĺzli do učenia, že niečo z toho, čo patrí jeho božskej prirodzenosti, bolo presunuté alebo prenesené na ľudskú prirodzenosť alebo naopak. Kristus sa zúčastnil na ľudských slabostiach, zatiaľ čo u Božstva to nie je možné. Kristus sa vyznačuje zásadnými atribútmi Božstva, zatiaľ čo u človeka to nie je možné. Je to možné preto, že je jednou osobou, Bohom-človekom. Nie je potrebné predpokladať akúkoľvek zmenu v nejakej z jeho prirodzeností, aj keď uznávame, že ich spojenie ich nezanechalo bez vplyvu.

Účinok na jeho ľudskú prirodzenosť

Ľudská prirodzenosť Krista sa od prvého okamihu svojej existencie tešila nádhre toho, že sa spojila s božským a večným Slovom. Nikdy neexistovala bez neho a preto bola pozdvihnutá od momentu svojho začiatku spôsobom, akým žiadna iná ľudská prirodzenosť nebola pozdvihnutá nikdy predtým a ani odvtedy. Nevyhnutne bola dokonalá, keďže bola jednou zo súčastí božskej osoby. Nemohla hrešiť. Ale ako sme už videli, jej pozdvihnutie neprekazilo to, aby existovala ako nezmiešaná a v podstate nezmenená ľudská prirodzenosť. Hypostatická jednota nespôsobilá jej deifikáciu. Zostala čírym a odlíšeným človečenstvom.

Takéto spojenie s božským Synom Božím naplnilo Kristovu ľudskú prirodzenosť dokonalou intelektuálnou

a morálnou excelentnosťou, ktorá ďaleko prevýšila tú, ktorou sa vyznačovali všetci muži a ženy, akí kedy existovali. „Lebo sa zalúbilo *Otcovi*, aby v ňom prebývala všetka plnosť“ a „v ňom prebýva všetka plnosť božstva telesne“ (Kolosenským 1:19, 2:9). Ľudská podoba, ktorú mal Ježiš ukazovala „jeho slávu ... slávu ako jednorodeného od Otca a *bol* plný milosti a pravdy“ (Ján 1:14). Otec mu udelil Ducha v plnosti bez obmedzenia (Ján 3:34). Niet pochyb, že takéto nadprirodzené uschopnenie znamenalo, že jeho intelekt a vôľa a tiež aj každá iná ľudská vlastnosť, ktorá sa v ňom nachádzala, bola vyzdvihnutá a zušľachtená do výšky, ktorú nikdy predtým nebolo vidieť u žiadneho tvora.

Kristovi človeku je udelená dôstojnosť a sláva nad každé iné meno, ktoré sa menuje. A nielen to. Jeho ľudská prirodzenosť spadá pod uctievanie, ktoré mu patrí. Uctieваме ho na *základe* toho, že je večný Syn Boží a vlastní božské vlastnosti. Ale *objektom* nášho uctievania nie sú abstraktné božské kvality, ale božská osoba. Táto osoba má dve prirodzenosti. Klaniame sa pred človekom, nie preto, žeby mal byť akýkoľvek človek uctievaný *ako človek*, ale preto, že tento konkrétny človek je Boh zjavený v tele. On je Boh-človek, pri ktorého nohách sa bez váhania skláňame.

Je tu ďalší bod, ktorý treba spomenúť, kým sa zaoberáme touto témou. Je ňou Kristus ako objekt modlitby. Náš Spasiteľ je z dôvodu svojej ľudskej prirodzenosti naraz len na jednom mieste. V tejto chvíli sa čo do miesta nachádza v nebi, kde nás reprezentuje ako náš Veľ'kňaz. No vďaka svojej božskej prirodzenosti sa nachádza všade a dokáže

počúť všetky naše modlitby. Ten, kto nás všade počuje, je schopný aj dokonale nás pochopiť a plne s nami súcítiť, pretože je to človek v nebesiach. Aj keby sa všetci, čo mu patria, modlili k nemu naraz, On súcítiť s každým jedným. Jeho ľudské schopnosti nie sú nikdy preťažené, pretože všetky jeho sprostredkujúce funkcie zapájajú obe prirodzenosti. Ten, ktorý je súcitiacim človekom, je zároveň aj nevyčerpatelným Bohom. Hypostatická jednota znamená, že my ako veriaci máme úžitok z jeho človečenstva tak často, ako to potrebujeme a kedykoľvek nato dôjde, akokoľvek človečenstvo musí byť nevyhnutne obmedzené a sústredené v mieste.

Chabá analógia

Spojenie Kristových dvoch prirodzeností v jeho jednej osobe je tajomstvo, ktoré nedokáže úplne vystihnúť žiadna ľudská myseľ. Presne to je príčinou, prečo niektorí ľudia reagujú tak, že toto učenie popierajú. Iní zase odpovedajú na toto tajomstvo pokusom prezentovať aspoň nejaké vysvetlenie tým, že hľadajú nejakú vhodnú analógiu.

V tomto spočíva vysvetlenie toho, prečo je tak obľúbené porovnávanie spojenia dvoch prirodzeností v Kristovi so spojením tela a duše v človeku. Na prvý pohľad tu *sú* nejaké spoločné črty. Ako muži a ženy sa všetci skládame z vysoko organizovaného tela, ktoré pozostáva z hmoty a tiež máme vedomého, za seba jednajúceho ducha, ktorý nesie zodpovednosť za svoje rozhodnutia. Tieto dve stránky sú veľmi tesne spojené a pritom nie sú zmiešané. Práve tak to platí aj o Kristových dvoch prirodzenostiach. V nás vytvára telo

a duch jednu osobu a telo je súčasťou tejto osoby. Osoba, ktorá je výsledkom tejto jednoty, nemá svoje sídlo v tele, ale v duchu. Ak sa stane, že duch opustí telo, telo zomiera, zatiaľ čo osoba ďalej existuje *bez* tela. Tým istým spôsobom je u Krista základom jednoty nie ľudská, ale božská prirodzenosť. Navyše, vplyv duše na telo a tela na dušu je tajomstvo rovnako, ako je ním spojenie dvoch prirodzeností v Kristovi, a to, ako sa navzájom ovplyvňujú.

Práve tak, ako sa všetko, čo sa udeje v tele a v duši, pripisuje osobe, tak sa aj všetko, čo sa deje v dvoch prirodzenostiach Krista, pripisuje *jeho* osobe. To platí, aj keď tieto dve prirodzenosti zostávajú odlišné. Vlastnosti tela sa nikdy nepripisujú ľudskému duchu a ani vlastnosti ducha telu. Ale vlastnosti tela i ducha spoločne patria jednej osobe. Takto je možné, že nejaká osoba je zmienaná spôsobom, ktorý náleží iba jej duchovnej zložke, zatiaľ čo čin, ktorý vykonáva, je jednoznačne niečím, čo môže vykonať len jej telo. Platí to aj naopak. Je to veľmi podobné tomu, čo sme si všimli vo vzťahu ku Kristovi. Často sa stáva, že záležitosti, ktoré sa vzťahujú len na jeho ľudskú prirodzenosť, sa mu pripisujú vtedy, keď je pomenovaný podľa svojej božskej prirodzenosti a naopak.

Analógiu môžeme rozšíriť ďalej. Napríklad tak, ako je poctou pre telo, že je pripojené k duši, tak je aj poctou pre ľudskú prirodzenosť Krista, že je pripojená k osobe večného Syna Božieho. A predsa je táto analógia nesprávna. Nezobrazuje spojenie božského a ľudského, nekonečného a konečného. Rozhodne tiež neobjasňuje spojenie dvoch prirodzeností v jednej osobe – Kristo-

vu božskú prirodzenosť a neviditeľnú stránku jeho ľudskej prirodzenosti. U človeka je spojenie obmedzené na materiálne telo a duchovnú dušu. Je to nádherné spojenie, ale nie také podivuhodné ako to, ktoré nastalo v Kristovi. Aj v ňom je spojenie tela a duše, ktoré máme my všetci, ale táto úplná ľudská prirodzenosť bola v spojení s večnou božskou prirodzenosťou v osobe Syna Božieho, ktorý je plný slávy.

Pohľad, ktorý musíme odmietnuť

Kým sa ešte stále zaoberáme otázkou dvoch Kristových prirodzeností, mali by sme spomenúť pohľad, ktorý je veľmi rozšírený dokonca aj medzi tými, ktorí milujú Božie Slovo. Tento pohľad je však v skutočnosti v rozpore s tým, čo Boh zjavil. Ide o chápanie známe ako *communicatio idiomatum* – prenášanie vlastností jednej Kristovej prirodzenosti na druhú.

Tento pohľad existuje v niekoľkých verziách, v závislosti od toho, kto ho prezentuje. V zásade sa tu však tvrdí, že vlastnosti jednej Kristovej prirodzenosti sa majú pripisovať druhej, pretože nastalo skutočné prenesenie vlastností z jednej prirodzenosti na druhú. Tento pohľad zvyčajne sprevádza tvrdenie, že len takto môžeme presvedčivo obhájiť jednotu Kristovej osoby.

Musíme odmietnuť takéto chápanie vo všetkých jeho formách a vrátiť sa na územie sladkej ortodoxie, ktorá sa na základe Božieho slova pridŕža toho, že: „v jednom a tom istom Ježišovi našom Pánovi sa nachádzajú dve prirodzenosti – božská a ľudská prirodzenosť. Vyznávame, že tieto sú tak navzájom pripojené, či spojené, že sa týmto navzájom nepo-

hltili, nepoplietli ani nepomiešali, ale po pravde sú navzájom zjednotené, či spojené v jednej osobe (vlastnosti každej sú stále a neprenášajú sa). Takto uctieваме jedného Krista, nášho Pána a nie dvoch... Preto si nemyslíme a ani nevyučujeme, že Kristova božská prirodzenosť trpela, alebo že Kristus podľa svojej ľudskej prirodzenosti je aj naďalej na svete a tiež na každom mieste“ (Druhé helvétske vyznanie, 1564, Kapitola XI).

Spasiteľ akého potrebujeme

Takýto Kristus je presne ten Spasiteľ, ktorého potrebujeme. Ak by nebol tým, kým sme videli, že je, ešte stále by sme boli stratení a hynuli by sme vo svojich hriechoch. Akí šťastní by sme mali byť, že „Ten, ktorý vykúpil Božích vyvolených, je Pán Ježiš Kristus, ktorý ako večný Boží Syn sa stal človekom, ním bol a aj naďalej ním je. On je Boh a človek v dvoch odlišných prirodzenostiach v jednej osobe až navždy“ (*Westminster-ský krátky katechizmus, 1647*).

Každá Kristova aktivita ako Spasiteľa zahŕňa obe jeho prirodzenosti a ak by mu chýbala ktorákoľvek z nich, alebo ak by kedy došlo k ich zmiešaniu, či popleteniu, nebolo by pre nás viac žiadneho spasenia.

Vďaka svojej božskej prirodzenosti je dokonalým Prorokom. Ostatní proroci nemohli robiť nič iné, než odrážať jeho svetlo alebo odovzdať ďalej to, čo od neho prijali. Celé ich poznanie bolo z druhej ruky. Ale Pán Ježiš Kristus je Boh sám. Jeho vtelenie znamenalo, že ľudské oči videli a uši počuli toho, ktorého poslal Boh a ktorý je Boh. Obrdržali sme dokonalé zjavenie Boha, ktoré je úplne prispôbené nášmu človečenstvu. Ale nemali by sme žiadneho takého

Proroka a nijaké takéto zjavenie, keby táto jedna osoba nevlastnila dve odlišné prirodzenosti.

Kristus potreboval ľudskú prirodzenosť nato, aby mohol naplniť Boží zákon namiesto nás, zomrieť za nás zástupnou smrťou a byť náš zastupujúci kňaz a súcitiaci Príhovorca v nebesiach. Na druhej strane, iba najvyššia vznešenosť jeho božskej osoby mohla zaistiť, že jeho poslušnosť bude mať dostatočnú zásluhu, aby ospravedlnila hriešnikov, a že jeho konečná smrť bude mať nekonečnú hodnotu, a teda bude dostatočným uspokojením pre Božiu spravodlivosť. Nikdy by sme nemohli mať Kňaza, akého potrebujeme, ak by jedna osoba nevlastnila dve odlišné prirodzenosti.

Tým istým spôsobom aktivity jeho človečenstva a božstva neprestajne a nádherne splývajú vo všetkom, čo pre nás koná ako Kráľ. On je posledný Adam, druhý človek, Hlava všetkých vykúpených a oslávenej rasy, Prvorodený medzi mnohými bratmi, ktorý má vládu nad všetkým svojím stvorením. Jeho ľudské srdce bije pre nás, ale vždy koná v božskej múdrosti a sile. Všetky veci riadi spolu tak, aby uskutočnil svoje úmysly lásky.

Keďže jeho osoba vlastní všetky atribúty, ktoré patria zvrchovanému božstvu a takisto je jeho aj dokonalé a neporovnateľne vyzdvižené človečenstvo, bol úplne vystrojený byť naším dostatočným Spasiteľom. Všetko, čo vykonal, nemáme pripisovať jednej prirodzenosti alebo druhej, ale celej osobe Theanthroposa t.j. Boha-človeka. V súlade s celou jeho preslávnou osobou ho majú vždy poslúchať anjeli i ľudia.

Poznámka redakcie: Text článku je redakčný výber siedmej a ôsmej kapitoly knihy Stuart Olyott „*Ježiš je Boh aj človek*“ (podtitul: *Čo Biblia učí o osobe Krista*), vydavateľstvo Ordo salutis, Bratislava 2002. Publikované s láskavým súhlasom vydavateľstva. Celý náklad tejto publikácie je vypredaný. Výbery z predchádzajúcich kapitol sú publikované v predchádzajúcich číslach časopisu *Solas*. Nenachádzajú sa však chronologicky v každom čísle. Je možné sa s nimi zoznámiť aj na web stránke časopisu *Solas* v priečinku „casopis-online“ (linka – <http://casopis.solas.sk/casopis>).

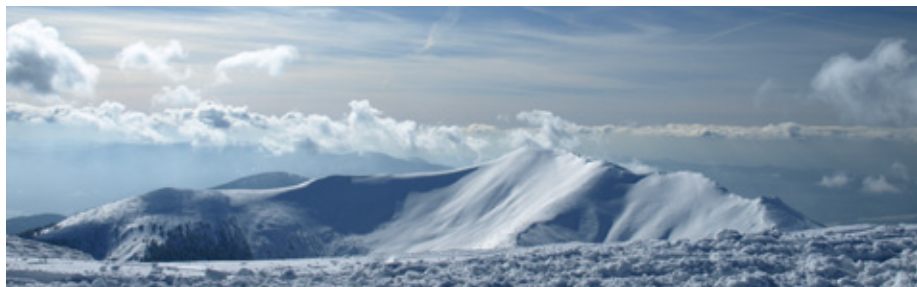
Poznámka vedenia občianskeho združenia Solas: Článok je súčasťou našej identifikácie a postoja viery. Jeho uverejnením (ako aj predchádzajúcich výberov) zdôrazňujeme našu úctu a odovzdanosť Pánovi Ježišovi Kristovi vyjadrenú v reformačnom *solas Christus* (*jedine Kristus*). Tak, ako píšeme na začiatku služby občianskeho združenia Solas^c – *sme kristocentrickí*. Ježiš Kristus z Nazareta, Boží Syn zjavený v tele, je náš Boh a Pán. Jemu je daná každá moc na nebi aj na zemi (Matúš 28:18).

Zdroje a poznámky

^A Chalcedónsky koncil bol štvrtým koncilom v dejinách cirkvi. Konal sa v dňoch 8. októbra až 1. novembra 451 po Kr. v meste Chalcedón v Bitýnii v Malej Ázii (dnes je to časť Istanbulu – Kadıköy). Chalcedónske vyznanie je najstaršie a najuniverzálnejšie prijímané vyznanie, ktoré zahŕňa všetky hlavné oblasti patriace k učeniu o Kristovej osobe, bolo zostavené na Chalcedónskom koncile. Cisár Marcian zvolal tento štvrtý ekumenický koncil, aby potlačil nestoriánsku a eutychiánsku heréziu. Na koncile sa zúčastnilo 630 biskupov. Chalcedónske vyznanie je dôsledne formulované vyhlásenie, ktoré v systematickej podobe vyjadruje učenie Písem. Od čias svojho vzniku stojí ako norma myšlienok a učenia, čo sa týka osoby Krista. Ako vyznanie svojej viery ho všeobecne prijíma celá kresťanská cirkev. Bolo zakomponované do nespočítateľného množstva kréd a vyznaní. Chalcedónske vyznanie je prílohou publikácie Stuart Olyott „*Ježiš je Boh aj človek*“ (podtitul: *Čo Biblia učí o osobe Krista*), vydavateľstvo Ordo salutis, Bratislava 2002.

^B L. Berkhof, *Systematic Theology*, Banner of the Trust, str. 322.

^C Solas číslo 1, zima 2008, <http://casopis.solas.sk/casopis/strana-7>, druhá strana obálky http://casopis.solas.sk/images/stories/solas/casonline/foto/obalka01_2.pdf a tiež: Solas číslo 36, jeseň 2017, str. 2.

Vzkriesenie mŕtvych – úvod

Čo Písmo učí o vzkriesení mŕtvych

V predchádzajúcich číslach časopisu *Solas*^A sme prebrali štyri zo šiestich biblických učení, ktoré sú podľa Listu Židom 6:1-2 nazvané *počiatky učenia o Kristovi*. Tieto štyri učenia (*pokánie z mŕtvych skutkov, viera v Boha, učenia o krstoch a kladenie rúk*) sa týkali nášho časného života. Predmetom ostávajúcich dvoch učení (*zmŕtvýchvstanie mŕtvych a večný súd*) sú však už udalosti odohrávajúce sa pri prechode z existencie v časnosti do existencie vo večnosti^B.

Na prahu večnosti

Teraz ako stvorené materiálne bytosti existujeme v zemskej tele (1. Korintským 15:40), v priestore a čase. Tento spôsob časnej existencie je nám vlastný. Máme ťažkosti predstaviť si iný spôsob existencie. Vo večnosti budeme jestvovať iným spôsobom. O tomto spôsobe existencie vieme len toľko, koľko o nej zjavil Boh vo svojom zapísanom slove, v Písme. Bude to existencia v oslávenom nebeskom tele (1. Korintským 15:40 a 1. Jánov 3:2).

Na prahu večnosti jestvujú pre nás neznáme veci, o ktorých ani Písmo neodhaľuje vôbec nič alebo len veľmi málo. Dve veci sú však jasne zjavené. Sú to: *vzkriesenie mŕtvych* a *večný súd*. Všetci ľudia budú vzkriesení. „*Lebo ako v Adamovi všetci zomierajú, rovnako tak i v Kristovi všetci budú oživení*“ (1. Korintským 15:22). Tak ako je smrť pre Adamov pád údelom všetkých ľudí, tak aj vzkriesenie z mŕtvych je rovnakým Božím ustanovením pre všetkých. „*A ako je uložené ľuďom raz zomrieť, a potom súd...*“ (Židom 9:27). Z ustanovenia smrti a vzkriesenia je len jeden druh výnimky. Tí, ktorí nezomrú, nebudú musieť byť vzkriesení. Tak je

to uvedené v 1. Korintským 15:51-53: „*Hľa, tajomstvo vám hovorím. Všetci nezosneme, ale všetci budeme premenení, razom, v okamihu, pri zatrúbení poslednej trúby.*“ Výraz *všetci neusneme* (*neumrieme*) sa týka spasených, ktorí v dobe Kristovho návratu pre jeho Cirkev budú nažive. Títo nezomrú, ale budú razom premenení do nových oslávených tiel. Okrem nich Písmo hovorí ešte o dvoch mužoch, ktorí odišli do Božej prítomnosti bez toho, aby okúsili smrť. Sú nimi Enoch a Eliáš.

Isté je, že tí, ktorí nezomreli alebo nezomrú, nebudú musieť byť vzkriesení z mŕtvych. Rovnako isté je, že tí, ktorí zomreli alebo zomrú, budú vzkriesení z mŕtvych. Potom pre všetkých ľudí bude nasledovať súd. Budú však rôzne súdy a ich účel bude rozdielny. Týmto sa budeme podrobnejšie zaoberať v článkoch o *večnom súde*. Zatiaľ môžeme podľa Písma konštatovať, že všetci zomrelí budú vzkriesení a všetci ľudia sa postavia pred nejaký druh Božieho súdu (Židom 9:27). Toto je uvedené v Písme nasledovne: „*Boh teda prehliadol časy nevedomosti, ale teraz zvestuje ľuďom, všetkým všade, aby činili pokánie, pretože ustanovil deň, v ktorom bude súdiť celý*

svet v spravodlivosti v osobe muža, ktorého určil nato, a podáva všetkým ľuďom vieru vzkriesiac ho z mŕtvych“ (Skutky 17:30-31). Rovnako z Písma vieme, že najprv bude vzkriesenie a potom súd. Vzkriesenie je pred súdom a len takéto poradie Písmo predkladá. Týmto sme sa dostali k otázke:

Ktorej zložky ľudskej bytosti sa vzkriesenie týka?

Písmo ukazuje, že človek ako živá bytosť sa skladá z troch zložiek: z tela, duše a ducha. Hovoria o tom nasledovné miesta: „A on sám, Boh pokoja, nech vás ráči celých posvätiť a váš duch nech je zachovaný celý a neporušený i duša i telo bezúhonne, keď príde náš Pán Ježiš Kristus“ (1. Tesalonickým 5:23) a „Lebo slovo Božie je živé a účinné a ostrejšie nad každý meč dvojsečný, a prenikajúce až do rozdelenia duše a ducha, kĺbov a špičiek a spôsobilé posúdiť myšlienky a mysle srdca“ (Židom 4:12). Oba verše hovoria to isté o zložení ľudskej bytosti. Výraz *kĺby a špičky* reprezentuje fyzické telo. Môžeme konštatovať, že človek je v Písme zjavený ako trojjediná bytosť. Jedna bytosť a pritom je zložená z troch zložiek – z ducha, duše a tela.

V 1. Mojžišovej 2:7 sa píše o stvorení človeka: „A Hospodin Boh utvoril Adama, človeka, vezmúc prach zo zeme a vdýchol do jeho nozdier dych života, a človek sa stal živou dušou.“ Tu čítame, že človek ako živá bytosť pochádza z dvoch zdrojov. Hmotná (fyzická) časť, jeho telo, je učená z prachu zeme. Nehmotná, neviditeľná časť človeka má pôvod v dychu všemohúceho Boha Stvoriteľa. V tomto verši je neviditeľná časť človeka nazvaná *duša*. Na niektorých miestach Písma je nehmotná časť ľudskej bytosti

nazvaná *duša* a na iných *duša* a *duch* a niekde iba *duch* (napr. v Kazateľ 12:7). *Duša* a *duch* nie je to isté, nie sú totožné, ale sú nerozlučne a neoddeliteľne spojené a tvoria jeden nehmotný, neviditeľný celok. Pre účel našej úvahy o vzkriesení mŕtvych v ďalšom ostaneme len pri tomto konštatovaní. Hmotná (fyzická) časť, *telo* človeka, pochádza zo zeme, zdola. Nehmotná a neviditeľná časť, *duša* (duša a duch), pochádza od Boha, zhora.

Čo sa deje v okamihu smrti?

V okamihu smrti sa nehmotná zložka človeka oddelí od jeho hmotnej časti – uvoľní sa z tejto „hlinenej nádoby“, ktorou je jeho telo. Fyzické telo je po smrti pochované – vráti sa späť do zeme, odkiaľ bolo vzaté (1. Mojžišova 3:19). Je to ľudské telo, ktoré stratí svoju formu, podobu, keďže sa rozloží na pôvodné (chemické) prvky, na „prach“.

V Písme sa však nedočítame, že by sa podobný proces, aký sa udeje s hmotným (fyzickým, viditeľným) telom, po smrti udial aj s jeho neviditeľnou, nehmotnou zložkou – jeho dušou a duchom. Obe nehmotné zložky ako jeden celok existujú v plnej svojej funkcii aj naďalej. Čítame o tom napr. v Knihe Kazateľ 3:19-21, 12:7 a v 2. Korintským 4:18. Po smrti je neviditeľná (večná) zložka človeka (odteraz ju budeme nazývať jednoducho duch) uvoľnená z tela a vracia sa k Bohu a jeho hmotná (dočasná) zložka sa vracia na miesto, odkiaľ bola vzatá, rozkladá sa, mení sa na prach.

Otázkou, čo sa deje s *duchom* človeka medzi smrťou a vzkriesením (a následným súdom), sa na tomto mieste nebudeme podrobnejšie zaoberať. Obmedzíme sa len na dve poznámky:

1. Po fyzickej smrti duch človeka nezani-
ká, len vstupuje do nového, odlišného
spôsobu existencie, pričom si zachováva
svoju plnú funkčnosť.
2. Duch spasených (ospravedlnených,
vykúpených) a duch bezbožných
(neospravedlnených) odchádzajú na
odlišné miesta. Vysvetľuje to sám Pán
Ježiš Kristus v Lukášovi 16:19-31.

Čo sa udeje pri vzkriesení?

Pri vzkriesení dostane duch človeka nové telo, v ktorom už bude existovať ďalej vo večnosti. Uvážili sme už, že vzkriesenie je pred súdom. Písmo o súde zjavuje, že súd každého človeka (Skutky 24:15; Ján 5:29) bude pred Bohom prebiehať v tele podľa toho, čo kto učinil, pokiaľ bol vo svojom fyzickom

tele, pokiaľ bol na tejto zemi, pokiaľ existoval v prítomnom časopriestore (pozri Kazateľ 11:9, 12:14; Matúš 12:36-37; Rímskym 2:14-16; 2. Korintským 5:10). Preto pred tým, ako sa každý jeden človek postaví pred záverečné zhodnotenie svojho života (pred Boží súd), musí byť vzkriesený v tele. Dôvod je aj nasledovný: keďže hriech sa stal v tele, musí byť odsúdený v tele (Rímskym 8:3). Preto aj Boží Syn musel prísť v ľudskom tele ako človek, aby mohol zástupne vziať trest za hriech.

Lebo to, čo bolo nemožné zákonu, nakoľko bol slabý skrze telo, to vykonal Boh pošlúc svojho Syna v podobnosti tela hriechu a príčinou hriechu a odsúdil hriech v tele... (Rímskym 8:3).

Drahoslav Vajda

Zdroje a poznámky

^A Pozri súvisiace články v číslach 23/2014 – 34/2017. Články s textom v plnom znení sa nachádzajú aj na web stránke na adrese <http://casopis.solas.sk/casopis>

^B Pozri článok „Čo je čas?“ v 7. mimoriadnom čísle Solas, jún 2017. Článok s textom v plnom znení sa nachádza aj na adrese <http://casopis.solas.sk/casopis>

Stavba na pevných základoch

Zaujímalo by ma, koľko mojich čitateľov už má skúsenosť so stavbou domu od základov. Jedným z odborníkov, ktorému potrebujete zavolať pred začatím stavby, je zememerač, ktorý dokáže zistiť, či je terén dostatočne pevný a stabilný. V podobenstve, na ktoré sa dnes pozrieme, Ježiš opisuje dôsledky pre všetkých, ktorí nevezmú jeho slová do úvahy, a následne použije prirovnanie na každého z nás.

„Každého teda, kto čuje tieto moje slová a činí ich, pripodobním rozumnému človekovi, ktorý postavil svoj dom na skale. A spustil sa lejak a prišli rieky, zaviali vetry a oborili sa na ten dom, a nepadol, pretože bol založený na skale. A každý, kto čuje tieto moje slová a nečiní ich, bude pripodobnený človeku bláznovi, ktorý vystavil svoj dom na piesku. A spustil sa lejak a prišli rieky, zaviali vetry a zavadili o ten dom, a padol a jeho pád bol veľký.“ (Matúš 7:24-27)

Prichádzame na koniec veľkej kázne Pána Ježiša, všeobecne známej ako Kázeň na hore. Spasiteľ v nej prináša posolstvo do srdc svojich poslucháčov. Vo verši 24 zdôrazňuje, na čom skutočne záleží – nie len na počúvaní jeho slov, ale tiež na ich činení, uvádzaní do praxe – a aby to jasne ukázal, kázanie sa končí ilustráciou, podobenstvom. Predstavuje nám obraz dvoch mužov, ktorí si postavili domy. Ježiš opisuje jedného z nich ako múdreho a druhého ako nerozumného (blázna).

Pozrime sa teraz na tieto dva domy. Zvonku vyzerajú takmer rovnako a sú postavené v tej istej lokalite. Prečo teda Pán Ježiš nazýva jedného zo staviteľov múdрым a druhého bláznom? Nuž, podstatný rozdiel medzi týmito dvoma domami nie je ľudským okom viditeľný; spočíva v základoch. Múdry človek postavil svoj dom na skale, kým hlúpy človek sa neobťažoval základmi a postavil ho na piesku. Chvíľu na tom nezáležalo, obidva domy boli na pohľad rovnako pekné a bývalo sa v nich rovnako pohodlne. Ale potom, jedného dňa sa stalo niečo dramatické.

Vo verši 25 čítame, čo sa stalo s domom postaveným na skale: „*A prišiel prívál, privalili sa rieky, strhli sa vetry, oborili sa na ten dom, ale nepadol, lebo bol na skale založený.*“ Keďže sa tie dva domy nachádzali v tej istej lokalite, to isté sa stalo s domom postaveným na piesku. Vo verši 27 čítame: „*A prišiel prívál, privalili sa rieky, strhli sa vetry, narazili na ten dom i padol a jeho pád bol veľký.*“

Takéto poveternostné podmienky boli ľuďom počúvajúcim Ježišove slová známe. Teraz sa pokúsme porozumieť odkazu, ktorý sa nám Ježiš snaží týmto povedať.

Porovnáva spolu dve kategórie ľudí: sú tu tí, ktorí si jeho slová berú k srdcu a svoje životy sa snažia podľa toho žiť. Pre svoj život majú dobrý základ a budú vedieť čeliť všetkým utrpeniam, súženiam a skúškam. Sú tu však aj iní, počúvajúci rovnaké slová, no tieto slová ich nezasiahnu. Základy ich života sú postavené na piesku, a preto nebudú schopní čeliť najtvrdším skúškam života pokojne.

Ježiš hovorí, že pravým základom, na ktorom je potrebné budovať svoj život, sú jeho slová. Keď si prečítame aj iné pasáže Písma, zistíme, že jediným istým základom pre naše životy je samotný Kristus. V skutočnosti je na niekoľkých miestach v Božom slove Ježiš opísaný ako základ alebo ako skala. Čítajme, čo apoštol Pavol napísal cirkvi v Korinte: „*Lebo nik nemôže položiť iný základ okrem toho, čo je položený, a tým je Ježiš Kristus.*“ (1. Korinským 3:11). V Starom zákone, v proroctve Izaiáša čítame o príchode Krista: „*Ajhla, ja kladiem na Sione kameň, kameň osvedčený, vzácny uholný kameň, pevne založený: Kto (v neho) verí, nebude zahanbený.*“ (Izaiáš 28:16). V skutočnosti sú tieto dva pojmy neoddeliteľné: a to budovanie životov na Kristovi a budovanie, stávanie na Kristových slovách. Ktokoľvek zakladá

svoj život na Kristovej osobe, bude žiť v poslušnosti voči jeho slovám.

Ale ako by sme mali rozumieť pojmu „dom postavený na piesku“? Čo predstavuje piesok? Nemyslím si, že by sme mali piesku dávať presný význam. Čo sa tým naozaj myslí, je akýkoľvek iný základ, ktorý nie je osobou Pána Ježiša Krista. Pamätajme, že oba domy vyzerali z vonkajšej strany takmer rovnako. V skutočnosti človek, ktorý stavia svoj život na piesku, môže v ostatných budiť dojem, že jeho život má rovnaký základ ako život múdreho človeka. Môže chodiť do tej istej cirkvi, zboru, môže byť zapojený do tých istých činností a môže sa zdať, že má charakter podobný múdreho človeka.

Všimnime si, že keď Ježiš rozpráva o nerozumnom človeku, hovorí: „*A každý, kto počúva tieto moje slová, a neplní ich, podobný bude mužovi-bláznovi, ktorý si postavil dom na piesku.*“ Táto osoba skutočne počula slová Ježiša Krista! Pán mal na mysli mnohých mužov a ženy, čo počúvali kázeň na hore, ale pretože svoje životy nebudovali na Kristovi a jeho učení, slová pre nich nemali žiadny význam. Koľko ľudí v dnešnej dobe chodí do kostola či zhromaždenia a počúva, keď sa číta z Božieho slova, zatiaľ čo základy ich života sú extrémne plytké, nestabilné, lebo sú z piesku. Zakladajú svoj život a večnú nádej na vlastnej snahe, na svojom náboženstve, alebo dokonca na vlastnej cirkvi, zbore.

Takže tu máme múdreho a hlúpeho staviteľa, obidvoch s domom nachádzajúcim sa v tom istom údolí. Zrazu sú ich domy vystavené divokej, intenzívnej búrke, stúpajúcej záplavovej vode a silným vetrom. Dom na skale zostáva pevný, ale dom na piesku sa zrúti. Čo

predstavuje táto búrka? Predstavuje skutočné krízy života – napríklad náhle vážne ochorenie alebo nehodu, možno stratu blízkeho. Ale vzťahuje sa najmä na smrť a posledný súd. Či sa nám to páči, alebo nie, nepopierateľným faktom je, že keď opustíme pozemský život, budeme všetci čeliť tomuto dňu. A keď príde búrka smrti, budeme musieť zanechať všetko, čo súvisí s terajším životom. Absolútne nič z tohto sveta neprejde s nami cez prah smrti. Ale ak sme vložili svoju dôveru v Pána Ježiša Krista, smrť by pre nás nemala znamenať žiadnu hrôzu, pretože ten, ktorého sme milovali a komu sme slúžili v tomto živote, bude s nami aj v deň našej smrti.

Potom príde ten strašný, obávaný súdny deň, keď sa knihy (životu) otvoria – a teda záznam o všetkom, o čom sme kedy premýšľali, čo sme povedali a urobili, bude zverejnený. Osoba, ktorá postavila, založila svoj život na Kristovi a jeho slove, sa nebude mať čoho báť, pretože Pán Ježiš vyniesol jej trest na kríž namiesto nej. Na druhej strane, akýkoľvek žil svoj život tak, aby sa páčil sám sebe, bude odsúdený do pekla. Dúfam, že nám všetkým je jasné, že to najdôležitejšie v živote je mať správny základ.

Základ, ktorý spočíva v osobe a slovách Krista, znamená nebesia a večnú blaženosť. Akýkoľvek iný základ, vrátane náboženstva, znamená peklo a večné utrpenie. Môj priateľu, Pán nás pozýva, alebo radšej prikazuje činiť pokánie a oľutovať svoj nehodný, bezcenný základ, uveriť v Krista celým svojím srdcom ako v jediný základ pre svoj život a žiť podľa jeho slov.

Michael Steedman

Duchovná ríša je reálna

Svedectvo

Tento príbeh píšem z pozície toho, kto som teraz – z pozície spaseného človeka. Ako som k tomuto presvedčeniu prišiel? Stalo sa to tak, že som v kritických chvíľach svojho života otvoril Bibliu a ona mi otvorila oči. Ukázala mi pravdu, dala mi poznať zmysel života. Z nej som sa dozvedel, odkiaľ sme sem prišli, prečo sme tu, ale aj to, čo nás čaká po smrti. Porozprávam vám môj príbeh spasenia.

Volám sa Martin, mám 25 rokov. Narodil som sa do rodiny rímskych katolíkov. Aj ja som sa považoval za kresťana-katolíka, hoci som tomuto faktu nepripisoval žiaden väčší význam. Jednoducho, tak to bolo od môjho narodenia. U nás doma bolo zvykom, že sa každú nedeľu išlo do kostola. Bol som pokrstený, zúčastnil som sa na prvom svätom prijímaní a birmovke.

Zaujímavá je skutočnosť, že za celý svoj katolícky život som si z Biblie prečítal asi len jednu kapitolu. Každodenné čítanie Biblie by malo byť pritom samozrejmosťou každého človeka, ktorý si hovorí „kresťan“. Hovorím to teraz preto, lebo poznanie, aké mi dala Biblia a pravdu, ktorú mi odhalila, mi cirkev neposkytla ani za 25 rokov môjho života, ktorý som v nej strávil. To je asi tak všetko ku katolíckej cirkvi, ktorú teraz pokladám za nepravé náboženstvo. Chcel by som odporučiť všetkým, ktorí hľadajú pravdu a tušia, že tento život má nejaký zmysel, aby si otvorili Bibliu a prečítali si aspoň jej druhú časť, Nový zákon.

Môj život, keď si ho teraz premietam, bol dosť traumatizujúci. Nebudem opísavať všetky udalosti, ktoré sa mi stali, ale domnievam sa, že menej odolní ľudia

by sa v týchto skutočnostiach možno rozhodli spáchať samovraždu. Bolo to, ako keby sa so mnou život zahrával a skúšal ma, koľko vydržím. Skutočne to nebolo ľahké. Výsledkom bolo, že moje predchádzajúce skúsenosti vo mne vzbudili pocit, že si nezaslúžim takto trpieť. Chcel som tým ľuďom, ktorí mi spôsobovali ťažkosti, všetko vrátiť a dokázať im, že som niekto! Prial som si, aby mi závideli a chceli byť ako ja. Išiel som za vecami ako peniaze, autá... a ženy. Chcel som zarábať strašne veľa peňazí – pasívny príjem, to bol môj cieľ. A bolo mi jedno, či ich zarobím čestne alebo nečestne.

Chcel som veľa peňazí a chcel som ich čo najrýchlejšie, aby ma náhodou niekto nepredbehol a neobral o slávu, ktorá, ako som si myslel, mi právom patrila. Ved' nikto z nich netrpel tak ako ja, nikto nemal takú školu ako ja a nikto nemal takú motiváciu ani odhodlanie ako ja; lebo to, čo ma poháňalo, bol hnev. A bol som rozhodnutý svoje ciele dosiahnuť. Tri roky som potom hľadal spôsob, ako zarábať na internete, keďže toto je jedna z možností, ako mať pasívny príjem. To znamená, že vám peniaze chodia na účet a vy sa pritom nemusíte ani veľmi namáhať.

Po troch rokoch bádania, skúšania a oželenia stratených peňazí na podvodníkoch sa mi konečne podarilo nájsť niečo, čo by mohlo fungovať! Bol som nadšený. Dodalo mi to veľkú sebadôveru a nové odhodlanie. Veľmi ma bavilo zarábať. Že to nebolo úplne fér vzhľadom na iných ľudí, mi nevadilo. Poznal som spôsoby, ako zabezpečiť, že zákazník nájde môj produkt, a dokázal som úplne odrezat' konkurenciu. Začalo sa mi dariť. V jeden deň som iba na jednom predaji zarobil 350 dolárov, čo je mesačná výplata priemerného Slováka. Takže teraz mi už len zostávalo vystupňovať tento obchod do najvyšších poschodí.

Jeden môj kamarát mi raz ukázal knihu, o ktorej povedal, že je pre neho ako Biblia. Spôsob, akým o tejto knihe hovoril, ma zaujal. V danej chvíli som mal o tom chalanovi celkom dobrú mienku, lebo som vedel, že bol vo svojom živote úspešný. Rozhodol som sa, že si knihu prečítam, a tak sa aj stalo. Kniha ma postupne vtiahla do vecí, ktoré sa v nej opisovali. Celé jej poslanstvo bolo o tom, že o čom a ako človek premýšľa – to si priťahuje do života. Chceš nové auto? Uvažuj tak, ako keby si ho už mal. Chceš dom? Predstavuj si, že máš dom.

Filozofia tejto knihy ma natol'ko priťahovala, že som sa do nej ponoril bez výhrad. Celý tento diablov zvod je prepracovaný tak, že vás nevedomky vtáhuje hlbšie a hlbšie do okultizmu, ktorý je vlastne podstatou tohto učenia. Myšlienka, že našou myslou dokážeme manipulovať realitu, sa hojne využíva učiteľmi východných náboženstiev (guru, čarodejníkmi, mágmi, veštcami) a v skutočnosti ide o mágiu. Musím spomenúť, že na internete je, žiaľ, veľa videí o tom, ako si do svojho života „priťahnuť“ rôzne veci (slávu, bohatstvo, ženy atď.), samozrejme bez práce a námahy. Stačí len preprogramovať svoju podvedomú myseľ a tieto veci sa začnú v našich životoch zázračne zhmotňovať.

Tak som teda začal s vizualizáciami a praktizoval som spôsob zmeny myslenia, doslova „naladenie“ sa na miliónársku myseľ. Fungovalo to tak, že každodenne pred spaním som si púšťal audionahrávky, ktoré obsahovali rôzne slovné spojenia, napr. „Som miliónár“. Toto sa v nahrávkach opakovalo dookola asi 30 minút. Počúval som to niekedy aj viackrát za deň. Cieľom bolo uviesť

mysle' do hypnotického stavu, keď tieto myšlienky prúdia do mysle a premenia, „preprogramujú“ ju tak, aby bol človek schopný myslieť a konať ako miliónár. Trvalo to už asi rok, keď sa mi stala istá nepríjemná vec. Musím ešte podotknúť, že v tom čase ma veľmi zaujímali príbehy ľudí, ktorí boli, či už v minulosti alebo aj v prítomnosti, posadnutí démonom – na internete je možné nájsť rôzne záznamy z exorcizmu, čiže vyhánania démonov z posadnutých ľudí.

Toto bolo niečo, čo som nechápal. Čo sa to deje s daným človekom, keď sa proti svojej vôli hádže, myká a kričí? Bola to otázka, na ktorú som nikde nenašiel odpoveď. Žiadny filozof, škola, motivačný rečník ani vedec nevedia vysvetliť, čo sa vtedy deje. Zrejme je to založené na niečom, čo nepochádza z tejto zeme, lebo vedci by to pravdepodobne mali už objasnené. Toto mi vrtalo v hlave. Preto som veril, že tu určite existuje nejaká duchovná forma, a dokonca som veril, že existuje diabol. Keď som uvažoval o týchto javoch, hovoril som si: „Ešteže na ich mieste nie som ja“. Skutočnosť, že ma ovláda nejaká iná bytosť a že nemám kontrolu nad svojím životom, mi pripadala ako ten najhorší osud, aký môže človeka postihnúť.

V akej situácii som sa to nachádzal ja? Ja, ktorý som veril na duchovné veci, veril som, že existuje diabol a démoni a bol som rád, že nie som nimi posadnutý, som sa nevedome zaoberal okultizmom. Doslova som sa zahrával s ohňom, ale pritom som nevedel, že práve to robím.

Prišiel však jeden deň – bolo to 22. alebo 23. decembra –, keď som si napustil plnú vaňu horúcej vody, že

sa okúpem. Ležiac vo vani som zrazu vnímal, akoby mi niečo našepkávalo: „preklínam Ježiša Krista“. Táto myšlienka mi bola úplne cudzia, preto som nijako nevedel pochopiť, ako mi vôbec napadla, ako mi také niečo mohlo prísť na myseľ! Odmietol som túto myšlienku, ibaže sa mi vrátila späť. Znova som ju odmietol – a ona sa znova vrátila. Dobiedzala tak dlho, že som nebol schopný tomuto nutkaniu odolať a v mysli som tú vetu vyslovil. Ako som ju vyslovil, zrazu akoby som niečo vdýchol a moje telo sa začalo strašne triasť. Srdce sa mi rozbúchalo a zmocnil sa ma panický strach. Doteraz neviem, čo to bolo, ale zrejme to bola nejaká forma duchovného útoku – iba takto som si to vedel vysvetliť. Neskôr som sa dozvedel, že všetky tieto praktiky, meditácie, vizualizácie atď., čo som praktizoval aj ja, v skutočnosti slúžia na otvorenie mysle a prelomenie bariéry, ktorú do nás vložil Boh, aby sme boli chránení a mohli odolať útokom cudzích entít (démonov). Chcel by som to potvrdiť tým, že môj mozog bol po praktizovaní všetkých tých nahrávok akoby „unavený“. Mal som problém sa sústrediť – akoby som stále zaspával. Takpovediac, už som bol v hypnóze aj cez deň. Meditácia a hypnóza rúcajú túto bariéru, a tým otvárajú dvere cudzím duchom, aby vstúpili do našej bytosti. V tomto som bol teda namočený!

Bol som vystavený duchovnému útoku, ktorý som si na seba sám privolať. Okamžite som sa začal modliť k Ježišovi Kristovi. Modlil som sa ráno aj večer, pretože tá nutkavá myšlienka sa v mojej hlave znova a znova objavovala. Našťastie, k menu Ježiša Krista som mal úctu. Vedel som, že zomrel na kríži, ale

stále som nevedel prečo. Vedel som, že v prípadoch, keď sa dejú zvláštne veci, ako napríklad spánková paralýza^A, ktorú pokladám za duchovný útok, treba sa modliť k Bohu. Takto to urobil môj brat, ktorému sa to stalo, a modlitba mu pomohla. Vedomie, že som posadnutý, bolo vo mne také silné, že som prosil každý deň v modlitbe, aby ma Boh oslobodil od týchto vnútených myšlienok preklánania. Útoky na moju myseľ trvali asi tri mesiace a možno aj viac. Zároveň to bol čas môjho usilovného čítania Biblie, pôstu a volania k Bohu.

Počas čítania Písma som sa dozvedel, že duchovná ríša je reálna. Dozvedel som sa aj to, že my ľudia sme všetci do jedného zhrešili a sme na ceste do pekla. V takom stave som bol aj ja. Biblia hovorí: „*Nenájde sa u teba nikto taký, kto by viedol svojho syna alebo dcéru cez oheň, ani veštec ani planetár ani zaklínač ani čarodejník ani bosorák ani dopytujúci sa vešteckého ducha ani vedomec alebo taký, ktorý by sa niečo pýtal mŕtvych. Lebo ohavnosťou je Hospodinovi každý, kto to robí.*“ (5. Mojžišova kniha 18:9-13).

A to som bol ja! Bol som ako čarodejník, bol som ohavnosťou pred Bohom. Keď som si to uvedomil, bolo to pre mňa také hrozné, že som s plačom prosil Boha o milosť, aby ma nezatracoval, aby mi odpustil všetky moje hriechy, aby ma spasil a vyviedol z cesty do zatratenia, na ktorej som sa nachádzal. Toto bola rozhodujúca chvíľa mojej záchranu, môj-

ho spasenia. Sláva Bohu! Aký úžasný je Boh. Je dlhohovievajúci, odpúšťa nám hriechy a odpustil aj mne!

Vyznal som všetky svoje nepravosti pred Bohom. Vyznal som Pána Ježiša Krista ako svojho Pána a Spasiteľa, ako jediný spôsob mojej spásy a vložil som do jeho rúk celý svoj život. Vzdal som sa všetkých svojich svetských túžob a urobil som rozhodnutie pracovať pre Krista, využiť všetky moje talenty pre Boha a jeho kráľovstvo. Celý môj predchádzajúci život som stratil, ale Ježiš mi daroval nový život. Dnes patrím jemu a chcem konať, čo si želá On. Tu chcem uviesť verš z Biblie, kde Ježiš hovorí: *Amen, amen, hovorím ti: Ak sa niekto nenarodí znova, nemôže uzrieť Božie kráľovstvo* (Ján 3:8).

Teraz viem, že toto bolo moje druhé narodenie. Pochopil som, že Ježiš ma chce mať celého. Že peniaze a všetky svetské veci nie sú podstatné, lebo náš život v porovnaní s večnosťou, ktorá nás čaká, je ako para. Vzdal som sa svojich snov a túžob, aby som celý svoj život vložil do rúk Ježiša Krista a prijal jeho plány a túžby za svoje.

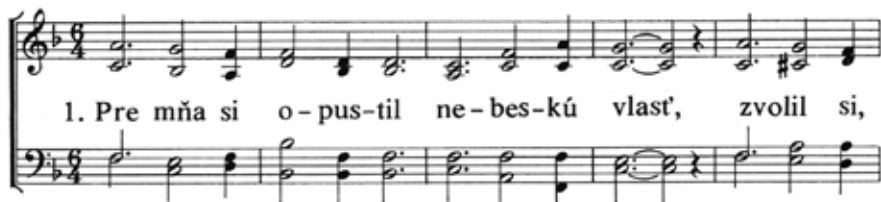
Moje druhé narodenie prežívam tak, že Boh mi daroval novú podstatu a namiesto srdca z kameňa mi dal nové srdce z mäsa. Prijal ma do Božej rodiny. Zanechal som svoje hriechy a vďačne som prijal dar milosti od nebeského Otca prostredníctvom Ježiša Krista – zadarmo.

Poznámka redakcie:

^A *Spánková paralýza* – je považovaná za najhoršiu nočnú moru. Vyznačuje sa extrémnym návalom strachu, zvukovými a zrakovými halucináciami, ochromením tela, pocitom dusenia a tlaku na hrudi.

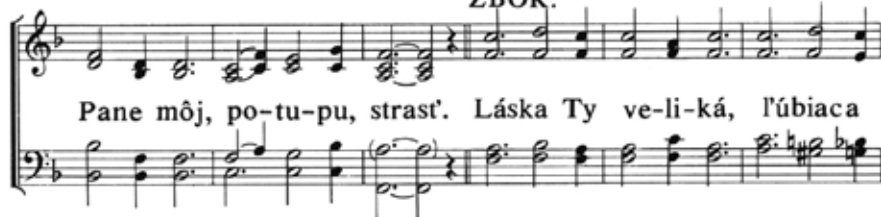
Pre mňa si opustil nebeskú vlasť

Spevník *Duchovné piesne*, Nitra 1987, pieseň č. 87.

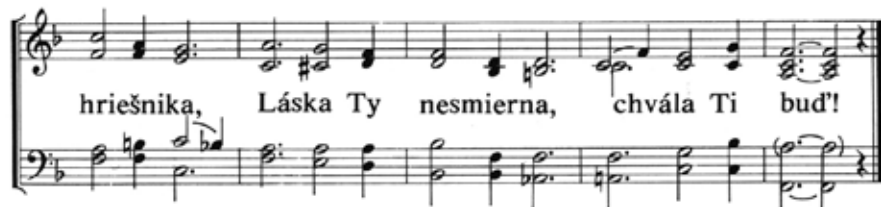

1. Pre mňa si o - pus - til ne - bes - kú vlasť, zvolil si,

ZBOR:

Pane môj, po - tu - pu, strasť. Láska Ty ve - li - ká, ľúbiaca

hriešnika, Láska Ty nesmierna, chvála Ti bud'!

2. V nesmiernej chudobe, núdzi si žil,
aby si biedneho obohatil.

ZBOR:

3. Kalich múk prijal si v Getsemane —
za to Ti ďakovať neprestanem.

ZBOR:

4. Pre mňa si bojoval golgotský boj,
krvou si zaplatil — večne som Tvoj!

ZBOR:

5. Zaujal miesto si Prostredníka,
veľká to milosť je pre vinníka.

ZBOR:

6. Pre Cirkev skoro už máš, Pane, prísť —
Tebe chcem v ústrety s vernými ísť.

ZBOR:

Milí priatelia a sympatizanti časopisu **Solas!**

Službu združenia Solas môžete podporiť aj svojimi 2 percentami z dane z príjmu. Na príjem 2 percent z dane sme zaregistrovaní „V Notárskom centrálnom registri určených právnických osôb (NCRpo) dňa 16. 10. 2017 pod sp. zn. NCRpo 924/2017“. Zdaňovacie obdobie 2017 (rok príjmu 2 % podielu zaplatenej dane 2018).

Údaje, ktoré potrebujete uviesť do vášho daňového priznania – do oddielu „Údaje o prijímateľovi“:

IČO: **42064619**

Právna forma: **Občianske združenie**

Obchodné meno (názov): **Solas**

Sídlo – ulica: **Smreková**

Súpisné/orientačné číslo: **3093/11**

PSČ: **010 07**

Obec: **Žilina 7**

Potrebné formuláre si môžete stiahnuť aj z web stránky združenia Solas (<http://solas.sk/o-nas/podpora-sluzby-zdruzenia-a-casopisu>).

Solas číslo 37, 10. ročník, zima 2017

Časopis *Solas* vydáva občianske združenie Solas, Smreková 11, 010 07 Žilina 7.
IČO: 42064619. Je evidovaný Ministerstvom kultúry SR pod číslom EV 22/08.

Vychádza štyrikrát do roka.

Je nepredajný. Odberateľom ho zasielame bezplatne.

Číslo 37 vyšlo 4. decembra 2017 v náklade: 2 450 ks.

Tlač: Alfa print, s. r. o. Martin, www.alfaprint.sk

Žiadosti o zaradenie do zoznamu odberateľov pošlite na poštovú alebo e-mailovú adresu redakcie.

Dobrovoľné finančné príspevky a dary môžete posilať na účty:

Z územia Slovenska: VÚB Žilina, číslo účtu: SK080200000002486916455;

Z Českej republiky: Poštovní spořitelna, číslo účtu: 247761864/0300

Zo zahraničia: Číslo účtu v tvare IBAN: SK080200000002486916455,
SWIFT: SUBASKBX; VÚB, Mlynské nivy 1, SK 829 90 Bratislava 25, Slovakia.

Fotografie: Redakcia *Solas*

Zodpovedný redaktor: Drahoslav Vajda, <http://drahoslav.solas.sk>

Adresa redakcie: Redakcia *Solas*, P. O. Box 76, 010 07 Žilina 7

tel.: +421 948 444 155

e-mail: redakcia.solas@solas.sk; solas@solas.sk

www.solas.sk; casopis.solas.sk; blog.solas.sk

ISSN 1337-883X

SOLA SCRIPTURA
SOLUS CHRISTUS
SOLA GRATIA
SOLA FIDE
SOLI DEO GLORIA

Solus

**Prebud' sa ty, kto spíš,
a vstaň z mŕtvych,
a bude ti svietiť Kristus.**

Efezským 5:14

Jedine Bohu patří sláva

**Časopis Solas je, alebo sa môže stať, aj Vaším časopisom.
Čítajte a rozširujte ho. Prispievajte svojimi článkami, svojím svedectvom.
Podporujte ho modlitebne, podporujte ho finančne.**

www.solas.sk